

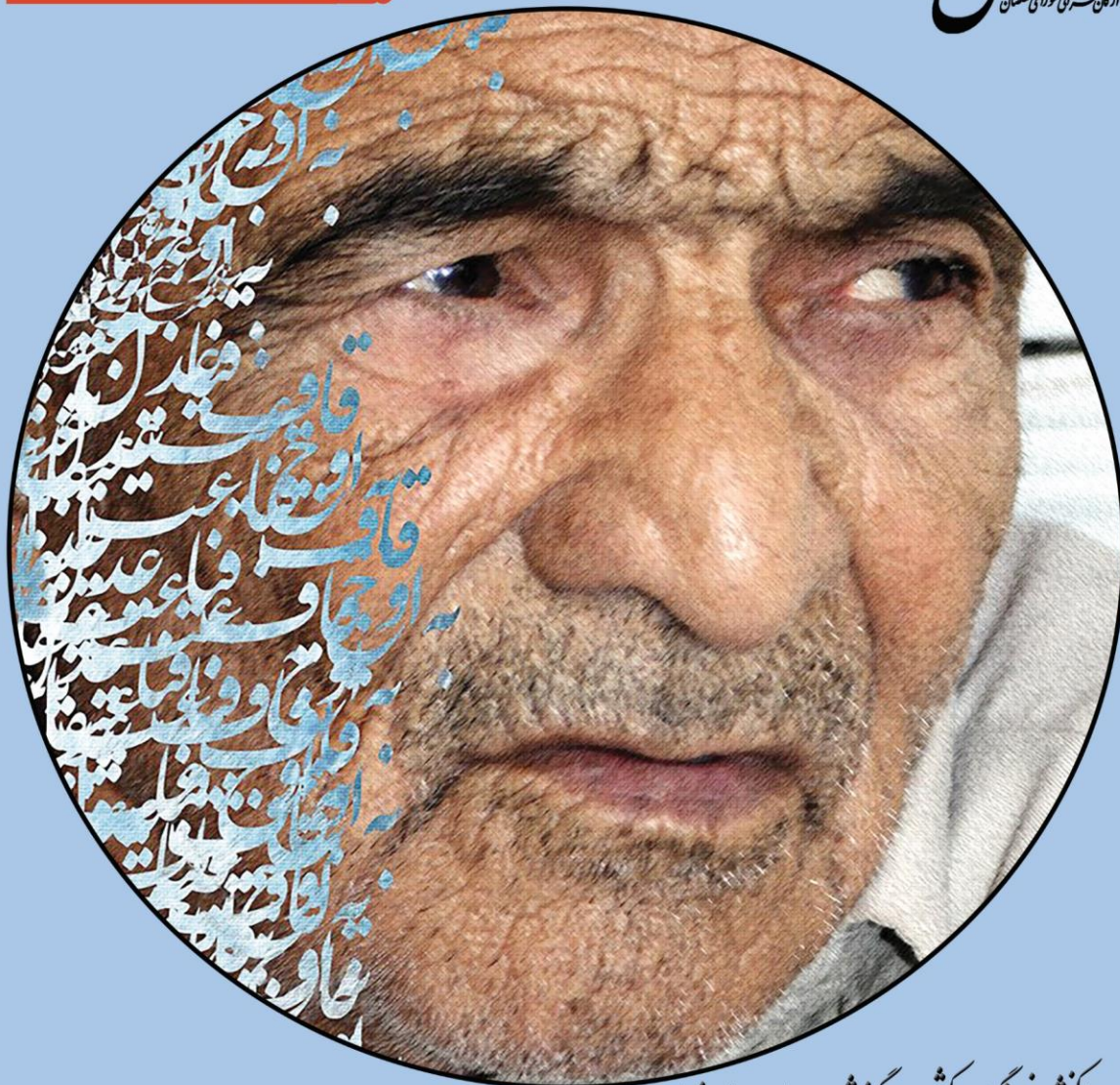
Takhasos

Monthly ۱۳۹۱-۱۳۹۴

تخصص
ماهنامه
ما

شماره ۱۵۸ / ۱۵۹ دور سوم میزان / عترب ۱۴۰۰ خورشیدی
مطابق با اکتوبر / نوامبر ۲۰۲۱ میلادی

ماهنامه
تخصص
ارگان نشراتی شورای شمعان

واکنش فرهنگیان کشور در گذشت برات علی فدایی؛
شمع ادبیات در کشور نباید خاموش شود

نمایشگاه تولدات صنایع دستی
زنان در هرات

فرار مغزها و تبعات منفی آن

بعد از تحولات اخیر، موج عظیمی از حرفه‌ای‌ها کشور را ترک گفتند و آنانی هم که باقی مانده‌اند، یا منتظر راهی برون‌رفت هستند و یا اینکه هنوز امیدهایشان را در همین سرزمین جستجو می‌کنند و دنبال فرصتی برای شریک کردن تخصص و تجربه‌ی خوداند. این امید، توجه و فرصت را از سوی امارت اسلامی می‌طلبد. اگر به پهنه‌های متفاوت از قشر حرفه‌ای و متخصص روی گردانی شود، این افراد کشور را ترک خواهند گفت که منجر به تضعیف پشتوانه‌ای سرمایه انسانی جامعه می‌شود.

مهاجرت نخبگان، پدیده‌ای تازه در جهان امروز نیست. اما به پیمانهای که امروز در افغانستان شاهد آن هستیم، دنیا کمتر در خود دیده است. تنها در ماه اگست سال روان، بیش از صد هزار نفر از افغانستان تخلیه شدند. به تازگی اتحادیه اروپا اعلام کرده است که چهل هزار پناهجوی افغان را می‌پذیرد. همین‌طور، آمریکا نیز خاطر نشان کرده که روند تخلیه را دوباره از سر خواهد گرفت. با بیشتر شدن پذیرش درخواست افغان‌ها از سوی کشورهای غربی، شرایط برای مهاجر شدن آسان‌تر شده و زمینه فرار مغزها از کشور نیز با سهولت همراه خواهد بود. گرچه بعدها رسانه‌های بین‌المللی گزارش کردند که بسا افرادی از کشور تخلیه شدند و اجاد شرایط نبودند، اما روندی که حالا برای خروج افغان‌ها در حال طی شدن است، ممکن است به خروج نخبگان باقی‌مانده کشور بینجامد.

در حالی که در اوایل تصور بر این بود که به دلیل خطر تهدید امنیت جانی به ویژه برای نخبه‌گان، این افراد وطن را ترک می‌کنند، اما زمانی که اوضاع روشن شد و از هرج و مرج کاسته شد، امارت اسلامی عفو عمومی اعلام کرد. حالا با آنکه نخبه‌گان با خطر تهدید امنیت جانی از سوی امارت روبرو نیستند، اما با آن هم ممکن است که وضعیت بد مالی، عدم فراهم شدن فرصت‌های تخصصی و بی‌توجهی، آنان را مجبور کند که کشور را ترک بگویند.

فرار مغزها تنها ضرر، عدم توجه به نخبگان و متخصصان نیست. این افراد زمانی فرصت برای استفاده از تجربه‌هایشان را نمی‌یابند، از روی ناچاری به شغلی دیگری روی می‌آورند که این می‌تواند ضربه‌ی مهلکی بر پیکر اقتصاد کشور باشد.

توجه به آنان نه تنها حکومت‌داری خوب و چرخه‌ی منظم اقتصادی را در کشور رقم می‌زند بلکه فاصله میان دولت - ملت را کم کرده و میزان اعتبار دهی به آن دولت را در سطح ملی و بین‌المللی افزایش می‌دهد.

بنابراین، بر امارت اسلامی است که در بحبوحه‌ای که ناامیدی سایه افکنده، و نخبگان فکر می‌کنند که فرصتی برای محک استعدادهایشان ندارد، وارد عمل شود و تخصص‌گرایی در کارها را اصل قرار دهد، تا باشد که برای مشکلات فعلی کشور به گونه‌ی نظام‌مند چاره‌سنجی شود و متخصصان که ستون‌های سازنده‌گی جامعه‌اند، خروج از کشور را تنها راه حل نپندارند و در راستای حل مشکلات بکوشند.

عناوین

- ۱) سرمقاله ۱
- ۲) سفرنامه‌ی اخرت ..... ۲ و ۳
- ۳) واکنش فرهنگیان کشور به درگذشت ..... ۵ و ۴
- ۴) نگاهی به وضع اراضی و نوعیت خاک ..... ۷ و ۶
- ۵) نمایشگاه خطاطی "جلوه‌های رحمت" ۸
- ۶) یونیسف روند ثبت نام پرداخت معاش‌ها ۹
- ۷) کارزار واکسین پولیو در هرات آغاز ..... ۱۰ و ۹
- ۸) بلینکن: قطر کشور حافظ منافع ..... ۱۱ و ۱۲
- ۹) تغییرات اقلیمی: طبق گزارش تازه ۱۳
- ۱۰) کارگاه آموزشی: چگونگی طراحی ۱۴
- ۱۱) لنفوسیت تی چیست و این سلول ..... ۱۵ و ۱۶
- ۱۲) کارگاه آموزشی: تقویت مهارت ۱۷
- ۱۳) وزیر مالیه دولت غنی: شمار زیادی از ۱۸
- ۱۴) نمایشگاه تولیدات صنایع دستی زنان ۱۹
- ۱۵) امارت اسلامی جزئیات بیشتری درباره ۲۰
- ۱۶) زمستان افغانستان: سقوط بی‌سابقه ارزش ۲۱
- ۱۷) گروهی از زنان در هرات نشست‌های ۲۲
- ۱۸) کاماویلیو: قمر کوچک عجیبی که ..... ۲۳ و ۲۴
- ۱۹) اسکاتلند برای اولین بار در جهان از ۲۵
- ۲۰) ستوده فروتن؛ بزرگترین دغدغه من ۲۶
- ۲۱) دانش‌آموزان دختر در هرات: ارتقای بدون ۲۷
- ۲۲) شهری که مسلمانان آمریکا اداره ..... ۲۸ و ۲۹
- ۲۳) عصر ارتباطات؛ صدای فروخته در گلو ۳۰
- ۲۴) ادامه مطلب نگاهی به وضع اراضی و ..... ۳۱ و ۳۲

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسئول: **الحاج محمد رفیق شهیر**
 هیئت تحریر: **محمد ناصر رهیاب،**
سید عبدالحق موحدی، عبدالرحیم امید،
داکتر عبدالقیوم قائم، انور شاه یوسفی و صلاح‌الدین جامی.
 گزارشگر: **فریبا اکبری**
 طراح جلد و صفحه آرایی: **عبدالحق مرادی**
 تیراژ: **۱۰۰۰ جلد**
 قیمت **۲۰ افغانی**
 نشانی: **دفتر شورای متخصصان هرات،**
جاده بهزاد « بهزاد ۵ »

سفرنامه‌ی آخرت

نویسنده: امام محمد غزالی (رح)
مترجم: عبداللطیف محمدی

باطنی بی‌نظیری است. و اما اگر کسی در این امور کوتاهی کند، نمی‌تواند بدون این که خویش را اصلاح کند آماده سفر آخرت باشد. این اصلاح باید چگونه صورت پذیرد؟ از سنین بلوغ متوجه حالت ظاهری و باطنی خویش بوده و خود را مورد تحلیل و در بوته آزمایش قرار دهد. و یک مسلمان باید همیشه در صدد اصلاح اشتباهات گذشته‌اش باشد. ارتباط انسان با خداوند باید مانند ارتباط بین بنده و مولا باشد، فکر سرکشی از بنده در مقابل مولا پسندیده نیست. انقیاد بنده در پیروی از اوامر مولایش از ارکان اساسی اسلام مانند پایبندی به نمازها، زکات و حج آغاز می‌شود. اگر کسی در اعمال خویش قصوری ببیند باید در جستجوی رفع این نقایص و ادای بهتر اوامر باشد و به پایبندی و انجام واجبات تا زمانی ادامه دهد که یقین حاصل کند، هیچ واجبی از او ترک نگردیده است.

نواهی خداوند

نواهی خداوند به دو نوع تقسیم می‌شوند: نوع اول کلاماً مربوط به حق‌الله می‌شود یعنی حقوقی که بین خالق و مخلوق اوست (حقوق مردم در آن دخیل نیست)، مانند ارتکاب زنا، شراب نوشی، گوش دادن به لہو و لعب و مرتکب شدن به دیگر اعمال ناجائز؛ نافرمانی از این اوامر می‌تواند با توبه مخلصانه از گناهان و ندامت و انابت به بارگاه خداوند، ترک گناه و عهد و پیمان راستین بر ترک آن در آینده، و استغفار، جبران شود.

بدان که هر گناهی با توبه واقعی مورد بخشش واقع می‌شود، زیرا: **التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ**. یعنی تائب از گناه مثل کسی است که مرتکب گناه نشده است.

لا الهه الا الله

اگر به دین پادشاهی بروی این سه نوع آمادگی را می‌گیری، اول: علاقه و ارتباط مستحکمی باید داشته باشی، دوم: تهیه تدارکات راه و توشه سفر، سوم: عرضه نمودن یک تحفه قابل قبول برای پادشاه که بتواند توجه و رضایت او را جلب کند؛ پس کسی که به پیشگاه خالق خود سفر می‌کند نیز باید سه نوع آمادگی داشته باشد: تهیه نمودن تدارکات این سفر، قطع علایق دنیوی و تهیه یک تحفه زیبا.

تدارکات سفر آخرت برای یک فرد مسلمان، تقوای کامل و ترس از خداوند است، چنانچه می‌فرماید: **ثُمَّ أَيْضًا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**.

ترجمه: پس از آن‌جا که مردم کوچ می‌کنند؛ کوچ کنید، و از خداوند آموزش بخواهید همانا خداوند آموزنده‌ی مهربان است.

قطع علایق چیست؟ یعنی دل کندن از لذت‌های فانی این جهان و این در کلام نبی کریم **«ص»: أَمَدُ الْإِنْبَاءِ إِلَى دَارِ الْخُلُودِ وَالتَّجَافِي عَنِ دَارِ الْفُرُورِ**. توجه به سرای جاویدان و دامن برجیدن از زرق و برق دنیا؛ و تحفه‌ای که باید بخور سلطان عرضه شود، عشق است؛ عشقی که بنیادش بر معرفت و ایمان نهاده شده است.

تفصیل سه توشه‌ی آخرت:

الف: تهیه تدارکات راه

برای سفر آخرت توشه‌ای غیر از تقوا وجود ندارد. تقوی به معنی اطاعت از اوامر خداوند متعال و دوری از اموری است که خداوند از آن‌ها نهی کرده است. به همان اندازه‌ای که به اوامر خداوند پایبند باشی به همان اندازه او ترا از منتهیاتش دور خواهد کرد. اگر کسی همیشه اعمالش این چنین باشد، این یک فضیلت و یک قوت

یکی از مسایل قابل توجه در بین عرفا و اندیشمندان مسلمان مسأله‌ی اندیشیدن به انسان، آفرینش انسان و مرگ و آخرت او است. این نوشتار بیان‌گر مرگ‌اندیشی و نوع نگاه به آخرت است. امام محمد غزالی / در این نوشتار به مرگ، نگاه آخرت‌اندیشی و دینی زیستن دارد و آن را با دیدگاه عرفانی‌اش در هم پیچیده است.

ایشان با استناد به آیات قرآنی و احادیث نبوی مسلمانان را به یادآوری مرگ تشویق می‌کند زیرا قطعاً گریزی از مرگ وجود ندارد و سرانجام، انسان را در می‌یابد. انسان‌ها طرز نگاه‌های متفاوتی نسبت به مرگ دارند و روش زندگی‌شان در دنیا نیز مبتنی بر این دیدگاه‌هایشان می‌باشد.

از پیامبر **«ص»** پرسیدند که منظور از شرح صدر چیست؟ از پیامبر **«ص»** فرمودند: نوری است که خدا در دل مؤمن می‌افکند و سینه‌اش را بوسیله آن گشایش و روشنی می‌بخشد، صحابه‌ش پرسیدند: که نشانه آن نور چیست یا رسول‌الله؟ فرمودند: (نشانه آن) توجه به سرای جاویدان و دامن برجیدن از زرق و برق دنیا و آماده شدن برای مرگ است پیش از آن که فرا رسد. از ایشان پرسیدند که چگونه برای مرگ باید آمادگی گرفت؟ فرمودند: کسانی که مرگ را بسیار یاد می‌کنند، مستعدترین کسان برای مرگ هستند.

انسان چه زمانی آماده مرگ می‌شود؟ و باید برای بدست آوردن چه چیزی تلاش کند تا کاملاً برای رویارویی با مرگ آماده باشد؟

بدان که مرگ سفری است از دار فانی به پیشگاه خداوند، زیرا بازگشت همه به سوی اوست، و هر کس که به سوی اصل خویش باز می‌گردد و سفر می‌کند و باید برای این سفرش آمادگی داشته باشد، مثلاً

کلمه مطلب . . .

اما نوع دوم مربوط به حقوق بندگان است، از قبیل بی‌احترامی و تلف کردن حقوق برادر مسلمان. اما در حقوق الناس علاوه بر توبه به درگاه خداوند، در صورت امکان رضایت صاحب حق را نیز باید جلب کرد؛ بنابراین در توبه از حق الناس، لازم است حقوق مردم اعم از تعدی به مال، جان و آبرو و حیثیت آن‌ها که تضییع شده، جبران شود و از وی حلالیت و رضایت گرفته شود و در صورت عذر (مثل حلالیت خواستن از کسی که غیبتش را کرده‌اید که باعث کنورت و ناراحتی و مقسده می‌شود) برای وی دعا و استغفار کند و به نیت‌شان کار خیر انجام دهد و اگر حق مالی است، آن را به صاحبان مال یا وارثان پرداخت نماید. در زندگی بسیار مواظب باشد تا حق کسی را تلف نکند زیرا این نوع حق بسیار خطرناک است و تا از آن شخص حلالیت طلب نکند و رضایت او را کسب ننماید، این حق از گردن تو رفع نمی‌گردد. و اگر آن شخص از بخشیدن حق خویش ابا می‌ورزد باید با او بسیار با مهربانی رفتار نماید تا قلب او نرم شود و حق خود را ببخشد و تو را مورد عفو قرار دهد. اگر مدیون و مظلوم را نمی‌شناسی یا امکان دسترسی به آنان را نداری، باید به اعمال نیک خویش چنان بیافزایی تا اینکه مطمئن شوی برای جبران حق مظلوم در روز قیامت کافی خواهد بود.

تدارکات سفر

بدان که توشه لازم برای این سفر فرمان برداری از احکام خداوند و خودداری از امور ناجائز و تلاش در کسب اعمال نیک می‌باشد. مبادرت به اعمال نیک باعث بالا رفتن مقام معنوی یک شخص می‌شود، هرچه اعمال نیک یک بنده بیشتر شود به همان پیمانه به عقیده و آرامش درونی وی خواهد انجامید. در نتیجه، توشه راه این سفر شامل انجام بعضی کارها (اوامر خداوند)، و ترک بعضی دیگر (نواهی خداوند) می‌باشد.

ب: قطع عیال از اموری که باعث غفلت آدمی می‌شود

یک مسافر زمانی که به راه می‌افتد شاید طوری در فکر قرض داران خویش باشد که گویا آن‌ها از لباس‌های مسافر آویزان شده و مانع حرکت او می‌شوند، بناً برای رهایی از این بندها و ادامه راه سفر، باید تمامی این وابستگی‌ها، تملقات و بندها را بگسلد و با وارسته‌گی، و آزادانه به راه خویش ادامه دهد. همین طور، این وابستگی‌های مادی و دنیوی، که در پیش روی مسافر راه آخرت قرار دارد، بسیار زیاداند. در حالی که اکثریت این تملقات مربوط به محبت و آرزوهای دنیوی، و تمایل زیاد به سوی آن است، پس کسی که هیچ تمایل و تعلق به این دنیا ندارد، او آماده سفر (مرگ) است. ولی اگر کسی این دنیا را دوست دارد و می‌داند که در قلبش محبت خداوند بر محبت‌های دیگر غالب است، او نیز آمادگی برای مرگ دارد، اما مرتبه‌ی این شخص با شخص اول برابر نیست.

یکی از علائم عشق حقیقی به خداوند این است که بنده نسبت به مرگ احساس تنفر نداشته و باکی هم نداشته باشد که چه زمانی به سراغش می‌آید. تنفر از مرگ بیان‌گر این است که زندگی این دنیا و محبت آن نسبت به ملاقات خداوند در آخرت،

غالب‌تر است.

اگر کسی مرگ را به این خاطر دوست ندارد تا فرصتی بیاید تا جبران گناهان خود را بنماید شاید معذور باشد، ولی باز هم آماده مرگ (سفر آخرت) نیست. کسی که آماده مرگ باشد طبعاً او خود را از تملقات آزاد می‌سازد و تمامی کارهایش را انجام می‌دهد تا هیچ کار انجام ندهاده‌ای ذهن او را بخورد مشغول نکند.

قطع تملق و دل‌کندن از زندگی این دنیا بطور کامل بدست نمی‌آید مگر برای کسی که دارای قلبی سالم و پاک و باطن متعال باشد. این قطع تملق زمانی انجام می‌پذیرد که شخص قلب خود را از امراض باطنی مانند: حسد، بخل، کینه، ربا و دیگر اخلاق سیئه، پاک کند، تفصیل آنها در ربیع مهلکات احیاء علوم الدین، ذکر شده است. این‌ها را امراض قلبی می‌گویند که باید تدلوی شوند، زیرا شخص مریض نمی‌تواند آماده سفر باشد.

رهائی کامل از تمامی این اخلاق بد الزامی نیست اما باید آن‌ها تضعیف شوند تا این که انسان را مجبور به صدور اعمالی نکند که خلاف رضایت خداوند و مانع معرفت او گردد. پیامبر ث می‌فرماید:

«ثَلَاثٌ لَا يَسْلَمُ مِنْهُنَّ أَحَدٌ: الْبَطْنُ، وَالظَّنُّ، وَالْحَسَدُ! قِيلَ: فَمَا الْمَخْرَجُ مِنْهُنَّ، يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: إِذَا تَطَيَّرْتَ فَلَا تَرْجِعْ، وَإِذَا ظَنَنْتَ فَلَا تَحْقُقْ، وَإِذَا حَسَدْتَ فَلَا تَبْتَغِ .»

ترجمه: سه نوع اندیشه مذموم‌اند که هیچ کس از آنها نجات و خلاصی ندارد: گمان بد، فال بد، و حسد! گفته شد یا رسول‌الله چگونه از شر آن‌ها خلاصی یابیم؟ فرمودند: وقتی که به کسی گمان بد کردید، درباره او تجسس نکنید و پیرامون کارش تحقیق و کاوش نکنید و زمانی که بر اثر فال بد، آزرده و رنجیده خاطر شدید، به آن اعتنا نکنید، هنگامی که درباره کسی حسد پیدا کردید، نسبت به او مرتکب ظلم و عصبان نشوید، و درباره‌اش تعدی و ستم روا مدارید.

دور کردن تمامی این عوامل از باطن برای نجات پیدا کردن مقدور نیست بلکه کافی است که در جهت زائل نمودن آنها سعی و تلاش بکنید. پاک کردن و متعال ساختن باطن برای هر کس ضروری است، و بنام (خلق الاحسان) یاد می‌شود. و بدست آوردن این امور ممکن نیست مگر به مجاهده بسیار، سخت کوشی، درک حالات مسیرهایی که انسان از آنها فریفته می‌شود. و تمامی این اخلاق رذیله که یاد شد بر اثر محبت دنیا بوجود می‌آید. مثلاً اگر بنده‌ای درک کند که آخرت جاودان است و از این دنیا بهتر است، بدون شک او باید زندگی اخروی را ترجیح دهد. رسیدن به این معرفت، چنین درکی را می‌طلبد، و این چنین علم برخاسته از ایمان و عقیده می‌باشد.

ج: تهیه تحفه به الله متعال

تحفهای که مسافر سفر آخرت به پیش‌گاه خداوند عرضه می‌کند، ایمان است. ایمانی که توام با محبت ذات حق تعالی باشد. منظور ما از ایمان، معرفتی است که قلب و روح بنده را فرا می‌گیرد و گویا خداوند را در همه احوال می‌بیند. بعد از آن، ایمان و عقیده امر حیاتی برای این بنده می‌شود و طوری در آن استقامت و پابندی می‌کند که غیر از خداوند به چیز دیگری نمی‌اندیشد، نه اندیشه‌های

عمیق جایش را می‌گیرد و نه اندیشه‌های

سطحی. فنا شدن در محبت خداوند که همه افکار و اندیشه‌های بنده را در نوردد، بلندترین مرحله ایمان است.

مراتب ایمان و یقین به سه مرتبه علم‌الیقین، عین‌الیقین و حق‌الیقین دسته‌بندی می‌شوند:

معرفت اولین و پایین‌ترین مرتبه که عبارت از ایمان عوام است مانند این است که: زید در فلان خانه

است اما این علم فقط مبنی بر شهادت و قول کسانی است که وجود زید را در آن خانه تصدیق کرده‌اند.

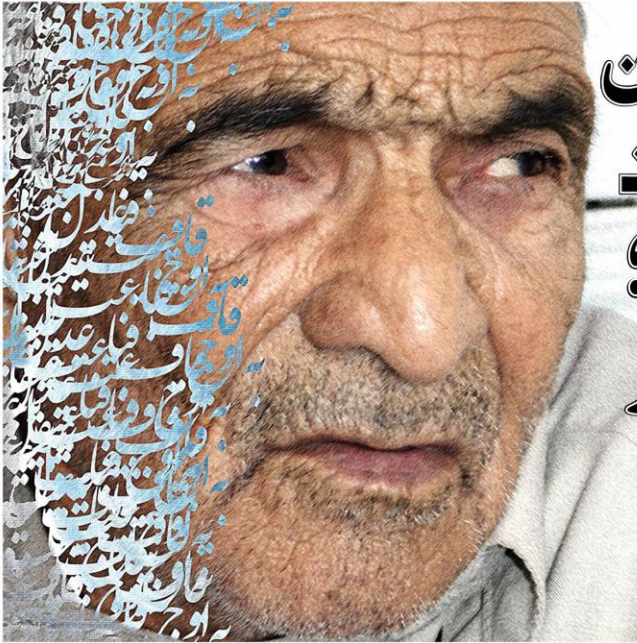
مرتبه دوم مانند این است که صدای زید را از پشت دیوار شنیده‌اند و یقین کرده‌اند که زید باید در خانه باشد. این مرتبه گرچه نسبت به مرتبه قبلی قابل اطمینان است نه این که فقط از روی گفته دیگران بر وجود زید در آن خانه آگاه باشد اما باز بر یقین او جای ایراد هست چون ممکن است صدایی که وی آن را صدای زید می‌پندارد در واقع از زید نباشد و وی در این امر دچار توهم شده باشد یا این که صدای زید را در آن خانه کسی به عمد تقلید کرده باشد.

و اما مرتبه سوم عبارت از تصدیقی است که در باب آن هیچ جای شبهه نیست. مانند تصدیق کسی که نه به شهادت دیگران اتکاء کند و نه تسلیم صدایی که از پشت دیوار می‌شنود بشود بلکه به داخل خانه برود و زید را درون خانه مشاهده کند و این ایمان عارفان و صدیقان است که به نور یقین به مشاهده می‌رسند و عالی درجه معرفت همین است که در آن شبهه و خطا نیست. هر مرحله نسبت به مرحله پایین تر خود به همان پیمانه خوشبختی تولید می‌کند ولی این احساسات و ادراکات به جز از تجربه قلبی قابل بیان نیستند؛ تفاوت درجات ایمان نیز بدین ترتیب است. شاخه‌های ایمان زیاداند، ولی ریشه‌های آن در سه چیز است: ایمان به خداوند، ایمان به آخرت و ایمان به حضرت محمد مصطفی.

داشتن عقیده صحیح شامل باور به تمامی احکام خداوند است که در قرآن ذکر گردیده است. این اعمال باید از وجود بدعت، شک و تردید و تزلزل خالی باشد. یک مسلمان باید ایمان داشته باشد که خداوند بر هر چیز قادر است، تمام کائنات در قبضه قدرت اوست و او بر هر چیز علم دارد و هر چه او بخواهد بدون چون و چرا و تاخیر عملی می‌شود؛ و باید باور داشته باشد که در این دنیا همه افعال به اراده اوست.

هر مسلمانی باید معتقد به این باشد که در روز قیامت ثواب اعمال نیک و جزای اعمال بد خویش را می‌بیند. اگر کسی دارای این عقیده باشد و آن را بفهمد، برایش کافی است و لازم نیست که در مورد روز قیامت و آخرت بیشتر از این بداند. یک مسلمان واقعی باید بر این باور باشد که نبی کریم در تمامی تعالیم خویش صادق و مصدوق بوده‌اند، اگر کسی بر این عقیده باشد، ولو که به جز از قریض و واجبات، از جزئیات تعالیم آن حضرت آگاهی نداشته باشد، برای او کافی و بسنده است. این بود معنی آمادگی گرفتن برای مرگ؛ از خداوند متعال استعفا می‌کنیم تا ما را در جمله کسانی قرار دهد که در جستجوی جمع آوری توشه سفر آخرت هستند. پایان

واکش فرهنگیان کشور به درگذشت برات علی فدایی؛ شمع ادبیات در کشور نباید خاموش شود

ترتیب دهمده: فریبا اکبری

هرات می‌گوید:

وی ابراز می‌دارد، نگرانی ما این است که خیلی از فرهنگیانی که به گونه‌ی نسبت‌حرفه‌ای کار می‌کردند، مهاجر شدند و آنانی هم که باقی ماندند به دنبال راهی برای بیرون‌رفت از کشور هستند یا هم ترس از عواقب نوشتن وادارشان می‌کند که مهر سکوت بر لب بزنند. اگر روند به همین منوال پیش برود نمی‌توان به آینده ادبیات این کشور خوش بین بود.

او اضافه کرد، شاعران و نویسندگان داخل کشور باید اطمینان بیابند که مصونیت دارند و خطری آنها را تهدید نمی‌کند تا بتوانند بنویسند و آثارشان را منتشر کنند. همچنین اهل قلمی که مهاجر شدند باید مسؤولانه‌تر در راستای ادبیات کشور تلاش کنند تا به این ترتیب شمع کم فروغ ادبیات این سرزمین خاموش نشود.

نقیب آروین، شاعر در صفحه‌ی فیسبوک‌اش در مورد فدایی هروی چنین نوشته، او شاعری غزل‌سرا با جانمایه‌های نوتر و متکی بر روال کلاسیک شعر فارسی بود.

به گفته‌ی آروین، از او شعرهای بسیاری منتشر شده و دیوانی از او به کوشش آصف رحمانی پارسی در هزار نسخه سال ۱۳۹۷ در هرات منتشر شده است.

کاظم کاظمی نیز نوشته است، استاد براتعلی فدایی هروی را می‌توان بزرگ شاعر امروز افغانستان دانست، شاعری با بیش از هفتاد سال سابقه شعری و سرایش آثار بسیار و پرورش شاگردان متعدد.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

برات‌علی فدایی شاعر نامدار افغانستان درگذشت و بسیاری از شاعران و نویسندگان کشور وی را در سرایش غزل فارسی در چند دهه اخیر بی‌بدیل عنوان کرده‌اند.

این فرهنگیان اوضاع کنونی کشور را برای ادبیات نگران‌کننده می‌دانند؛ اما می‌گویند، شمع ادبیات در کشور نباید خاموش شود. داوود منیر، رییس انجمن ادبی هرات در صحبت با ماهنامه‌ی تخصص گفت: شیخ‌الشعرا فدایی هروی شخصیتی بود که در زمان‌های سخت توانست در بخش ادبیات کار کند، انجمن بسازد و برای ادبیات کشور فعالیت کند.

رییس انجمن ادبی هرات بیان کرد، شعر آقای فدایی بیانگر؛ رنج و درد مردم و سرشار از معارف اسلامی و اخلاق است.

وی می‌گوید: «اگرچه جامعه‌ی ادبی نیز از شرایط کنونی متأثر شده و بسیاری افرادی که شاعر و نویسنده بودند، کشور را ترک گفتند، اما هنوز هم فرصت برای زنده نگهداشتن ادبیات در کشور وجود دارد.» افسانه‌ی واحدیار، یک تن از شاعران هرات بیان کرد: براتعلی فدایی از شخصیت‌های تاثیرگذار ادبی کشور است که اشعارش از فضای کلاسیک برخوردار است. او زندگی پر باری داشت؛ شاگردانی پرورش داد که از برجسته‌گان جامعه‌ی ادبی کشور هستند.

وی گفت: جامعه‌ی فرهنگی کشور برای زنده نگهداشتن این شخصیت‌ها باید بکوشد که آثارشان مورد بررسی قرار گیرد و تجدید چاپ شود.

در عین حال، این فعال فرهنگی از نگرانی این‌روزهای جامعه‌ی ادبی

ادامه مطلب ...

نمونه‌ای غزلی از «فدایی هروی»

تا چشم دل به روی تو دلبر نظر نکرد
دل ترک جان نگفته و جان ترک سر نکرد
پروانه‌سان به شعله عشق تو تا نسوخت
عاشق ز حال خویش صبارا خبر نکرد
یا پیک صبح بر من مسکین نظر نداشت
یا بر جوار کوی تو جانا گذر نکرد
خاکت به سر، دلا! که ز هجر رخ نگار
بر سنگ خاره، شعله آهت اثر نکرد
عمری تو لاف عشق و محبت زدی و یار
غیر از حدیث صحبت اغیار سر نکرد
ای مرغ پرشکسته! از این دام ابتلا
کس بی‌وقوف، جان سلامت بدر نکرد
در راه عشق، توشه صبر و تحملی
آن کس که بر نداشت، به جرأت سفر نکرد
دوشینه پیر میکده می‌گفت: نوش باد
آن را که باده خورد و ز مستی حذر نکرد
کو عاشقی که تن به رضای قضا نداد
و آنگاه بردباری حکم قدر نکرد
با درد و غم بساز، فدایی، که روزگار
جز زهر کین به کاسه اهل هنر نکرد

پرتو نادری شاعر نام‌دار دیگر کشور نیز در برگه‌ی فیسبوک‌اش نوشته است، وقتی شاعری می‌میرد واژگان یتیم می‌شوند!
استاد برات‌علی فدایی هروی، از زنجیر قافیة دلتنگ زنده‌گی رهایی یافت. از این پل لرزانک هستی موهوم که ما زنده‌گی‌اش می‌خوانیم گذشت و رفت به سوی آزادی و آن هستی مطلق!

برات‌علی فدایی هروی در سال ۱۳۰۸ در شهر کهنه‌ی هرات متولد شد. خودش در یکی از مصاحبه‌های خود گفته است در سنین نوجوانی به سرایش شعر روی آورد. فرهنگیان و ادیبان کشور برایش لقب شیخ‌الشعرا داده‌اند.

برات‌علی فدایی هروی که اهل ادبیات به او "شیخ الشعرا" می‌گفتند، به عمر ۹۲ سالگی به اثر بیماری در هرات درگذشت. شاعری که دوستداران او چندین سال پیش از درگذشت، آرامگاهش را بنا کردند و او "آرامگاه ابدی" خود را از نزدیک می‌دید.

آن طور که نقیب آروین نوشته است، استاد هروی به حیث کارمند دولت در هرات و دیگر ولایات افغانستان خدمت کرد، با حضور شوروی و آغاز جنگ‌ها، در دهه شصت خورشیدی به ایران مهاجرت کرد، پس از "پیروزی مجاهدین" در سال ۱۳۷۱ به زادگاه خود هرات برگشت و بیش از دو دهه آخر عمر خود را در هرات گذراند.

شاعری غزل‌سرا با جانمایه‌های نوتر و متکی بر روال کلاسیک شعر فارسی بود. از او شعرهای بسیاری منتشر شده و دیوانی از او به کوشش آصف رحمانی پارسی در هزار نسخه سال ۱۳۹۷ در هرات منتشر شده است.

نگاهی به وضع اراضی و

نوعیت خاک‌های هرات

نویسنده: یوهانه عبدالرحیم (امید)

چکیده

کشور عزیز ما افغانستان از نگاه ژئولوژیکی و زمین شناسی و داشتن خاک‌های جوان در سطح منطقه مشهور می‌باشد.

زمین یک منبع طبیعی است که در مباحث اقتصادی به عنوان یک موضوع مهم وارد شده است، مطالعه اقتصادی زمین در واقع شروع اقتصادی منابع می‌باشد. بدون شک زمین یک عامل مهم تولید در بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی از قبیل زراعت، باغبانی، دامداری، جنگل، مناطق مسکونی، تجاری و صنعتی می‌باشد.

مالکیت زمین نیز برای افراد و کشورها یک قدرت اجتماعی و ثروت شخصی مهمی بشمار می‌رود. در کشور ما خصوصاً در ولایت هرات اراضی از جمله ثروت خداداد و دولتی شمرده می‌شود مانند جنگل‌ها، مراتع و چراگاه‌ها، دریاها و بستر آنها، معادن، زمین‌های بایر، جزیره‌ها و آب‌های ایستاده، آثار باستانی، کوه‌ها و تپه‌ها، اموال پادشاهان، غنایم برجسته، غنایم جنگی، مالکیت‌های ملی و دولتی هستند که باید در راه خدا و مردم مصرف شوند. یعنی سرمایه‌های طبیعی کشور باید از دستبرد و انحصار زور مندان نجات داده شود و با نظارت کامل دولت عادل و ملی به مصرف عموم مردم رسانده شود. تحلیل و بررسی اراضی و اشکال مالکیت بر آنها و همچنان تشخیص خاک‌ها در ولایت هرات از جمله ضرورت‌ها و نیاز مندی‌های مبرم برای انکشاف زراعت، دامداری، باغداری و همچنان احیای

منابع طبیعی و همچنان ایجاد تأسیسات اقتصادی و ساختن مناطق مسکونی شمرده می‌شود.

شیوه تحقیق در این موضوع کتابخانه‌ای و ساحوی بوده و آرزومندم که نتایج بدست آمده از آن مورد استفاده دست اندرکاران بخش‌های مختلف جامعه قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی:

خاک، زمین موات، زمین بایر، مزارع، چراگاه، جنگل، منابع طبیعی

مقدمه

زمین‌ها یا اراضی از جمله‌های ثروت‌های طبیعی هر کشور است که باید آن را به سرمایه تبدیل کرد و به دوران انداخت و از بهره وسود آن استفاده نمود.

زمین به منزله بانکی است که باید از سود و فایده آن بهره‌برداری کرد نه از اصل سرمایه ان بلکه باید اصل سرمایه را به آینده گان و نسل بعدی به ارث گذاشت. به طور معمول دایر و بایر در مقابل احیای و موات نیز در مقابل هم قرار می‌گیرند. زمین‌های بایر یا موات مالک ندارد ولی زمین‌های دایر یا احیا مالک دارد. زمین‌های موات می‌تواند برای آباد شدن واگذار شود. در این صورت آباد کننده مالک زمین خواهد شد.

در ولایت هرات انواع خاک‌ها رسوبی آب‌های جاری، خاک‌های سیرازيوم، آهکی یا القلی چونه، خاک‌ها ریگستانی با کمی از تپه‌های ریگی و خاک‌های نمکی القلی در مناطق مختلف در دو طرف در بای هریرود وجود دارد که بالای این اراضی اشکال مالکیت خالصه

یا اراضی شاهی یا دولتی، زمین‌های موقوفه یا اوقاف، اراضی اربابی، زمین‌های خره مالکین، زمین‌های ایلاتی و عشایری و بالاخره اراضی عمومی مانند مراتع و چراگاه‌ها، جنگلات طبیعی، تپه‌ها، دشت‌ها، بیابان‌ها که در مالکیت کسی نیست وجود دارد.

اقتصاد امروز حکم می‌کند که زمین، افزاری، نیروی کار و سرمایه از جمله موضوعات اصلی تولید نعم مادی می‌باشد. زیرا نباتات بای رشد و نمو خود نیاز به نور، حرارت، هوا، آب، مواد غذایی، جایگاه برای استقرار و بستر گیاه و محافظت شدن در برابر آفات و امراض دارد تا بتوانند نیاز مندی‌های حیوانات و انسان را مرفوع نمایند.

نگاهی به وضع اراضی هرات ونوعیت خاک های هرات

در شمال و جنوب غرب مملکت میدان‌های وسیع زراعتی است از آنجمله حصه استپ یعنی میدان‌های علفزار و تپه‌های میمنه (مزار) جنوب کشک و یک حصه قطن که تابستان گرم و اوسط درجه حرارت بلندتر از ۲۵ درجه سانتی‌گراد که در آن زراعت للمی، گندم، جو، جواری، ارزن، ماش و حتی تربوز و خربوزه زرع می‌شود و دارای رطوبت زیاد اس تودر حصه وسطی که بین ارتفاع ۹۰۰-۱۳۰۰ متر قرار داشته و شامل اراضی دشتی که در آن اندازه باران بسیار کم است (کمتر از ۲۳۰-۲۵۰ میلی متر) و زمستان نسبتاً سرد دارد.

کلمه مطلب در صفحه بعدی

کلمه مطلب . . .

مثل قندهار و هرات که آب و هوای آن خشک بوده و باران سالانه قندهار ۱۵۰ میلی مترو دارای خاک ریگی PH بلند می باشد که از ریگ ورس و بعضی اوقات خاک های قوی ترکیب یافته اکثراً از مخلوط میله ریگ ورس ویا میله ریگ و آهنکی و از جنس ریگ ساروجی می باشد که به طرف اراضی نمکی میلان دارد.

منطقه هرات وادی هموار بوده و ارتفاع شهر هرات از سطح بحر ۹۲۰ متر و ارتفاع غوریان ۸۱۱ متر و از دهنه ذوالفقار ۵۳۰ متر بوده و هرات از سمت شمال به ترکمنستان (عشق آباد)، بادغیسات و غوروات، از سمت جنوب به ولایت فراه، شیندند و ادرسکن، از سمت شرق به ولایت غور، اوبه و کرخ و پشتون زرغون و از سمت غرب به ایران، غوریان و زنده جان قرار دارد. زمین غوریان دارای نمکی و غدیرهای نمکی (نمکزار) بوده و شمال هرات بادغیسات و غور دارای مراتع و جنگلات پسته و جنوب هرات بین شیندند و ادرسکن دارای میدان های مزروع و سر سبز و شهر هرات دارای باغ های متعدد می باشد، هرات و بادغیسات که به ارتفاع ۸۰۰-۶۰۰ متر از سطح بحر واقع بوده و به طول ۱۵۰ کیلومتر به دو طرف ساحل هریرود واقع اند، به طرف جنوب و جنوب غرب آن تپه های مشجر وخرم بادغیسات دیده می شود، اطراف هرات به وسیله ۹ نهر بزرگ آبیاری می شود. غله جات و سبزیجات، میوه جات خصوصاً انگور، خربوزه، شفتالو و غیره خوب می روید و زراعت نباتات صنعتی مثل تنباکو، زعفران، تریاک و پنبه نیز نتیجه خوب می دهد.

مزارع و مراتع سبز و چمن زارهای طبیعی و شاداب بادغیسات از جوند تا چنچران و از قادس تا کشک امتداد یافته و ماللداری در این بخش معمول است. (۳/ص ۲۸)

نوب غرب به شکل دشت و میدان های هموار ریگی ولامزرع داشته و تنها قندهار سرسبز است. ولایت هرات فراه عاری از اشجار و مزروعات بوده، دشت بکوا و میدان های چخانسور از نهر بغرا و گرشک که ساحه ۴۰۰۰۰۰۰ جریب زمین را آبیاری

می کند، می تواند قابل زرع بسازد. نواحی غربی افغانستان شامل هرات، بادغیس، فراه، نیمروز، قلمه نو، بالامرغاب، غورماچ، قیصار، قادس، لنگر، جوند، کشک کهمنه، کرخ(به چهل کیلومتری هرات) غور(به ۱۰۰ کیلومتری هرات)، چشت شریف، انجیل، گذره، پشتون زرغون، شیندند، زنده جان، غوریان، کوهسان، کشک، گلران، ادرسکن، فراه، لاش، جوبن، قلمه کاه، بکوا، وسیستان، (هلمند، خاشرود و فراه رود) می باشد و نقاط جنوبی افغانستان شامل هلمند، قندهار، زابل، ارغنداب، گرشک، (لشکرگاه)، کلات، شاه جوی، ترین کوت، وارزگان، می باشد.

شهر هرات که در حدود ۲۷۰۰ فوت از سطح بحر ارتفاع دارد در بین ۳۴ درجه و ۲۰ دقیقه و ۳۱ ثانیه عرض البلد شمالی و ۶۹ درجه ۱۱ دقیقه طول البلد جنوبی واقع است. هرات از طریق شاهراه قندهار تا کابل ۱۰۴۲ کیلومتر مسافت دارد. مساحت هرات بزرگ به شمول بادغیس، غور و شیندند در سابق از شرق به غرب یعنی از غورماچ الی دهنه ذوالفقار ۳۴۰ کیلومتر مربع و از دهنه ذوالفقار الی کلاته نظر خاناز شمال به جنوب ۴۲۰ کیلومتر می باشد که وسعت آن ۱۴۲۸۰۰ کیلومتر مربع بوده که تقریباً ۲۰ فیصد ساحه افغانستان است. شاملی ۱۵ ولسوالی (۲۰۸۶۹۲۰ نفر) و ۱۵ ناحیه شهری (۲۱۷۶۱۰ نفر) و (اطفال ۷۵۰۰۰ نفر) (درسال ۱۳۴۷ نفوس خالص هرات به غیر از بادغیس، غور و شیندند به ۵۵۶۱۷۰ نفر می رسید) که دارای ۲۸۲۷ دکان، ۱۳ هوتل، ۹۰ کاروانسرای، ۱۷ تیمچه، ۲۱ حمام عصری و قدیمی، ۱۷۵ مسجد و ۱۱ قطعه پارک بود. مکاتب ابتدایی ۴۵ باب که ۳۹ باب ذکور و ۶ باب مکاتب انائیه و ۴۸ باب مکاتب ابتدایی و نهایی بود که ۱۵۰۰۵ طلبه ذکور و ۳۳۰۲ متعلمات ۵۰ مکتب دهاتی که ۲۵۰۱ نفر در مکاتب دهاتی مصروف تعلیم گیری بودند و دارای ۵۷ لیسه و مدارس اساسی (۱۲۰۰۴ نفر) بود. (۵/ص ۱۲)

و فعلاً در حدود یک ملیون متعلم و محصل دارد. عواید مالیاتی در سال ۱۳۴۳ به مبلغ ۱۰۲۸۴۱۵۸ افغانی میرسید. فاصله هرات از مرکز کابل ۱۰۵۷

کیلومتر است وخط سیر جاده های اصلی و فرعی هرات قرار ذیل است:

- از پارک مرکز شهر هرات الی زلمی کوت ۴ کیلومتر
  - از پارک مرکز شهر هرات الی شیدایی ۱۴ کیلومتر
  - از پارک مرکز شهر هرات الی بازار کرخ ۳۲ کیلومتر
- قسمت عمده اراضی هرات را هریرود آبیاری می کند. این رود از کوهستانات ولایت غور سرچشمه گرفته و به سمت غرب جریان نموده و بعد از آبیاری اراضی اوبه و پشتون زرغون وارد اراضی جلگه هرات می شود و به فاصله ۵ کیلومتری در قسمت جنوبی شهر هرات قواقع شده است و بعد به خاک ایران داخل می گردد و عاقبت در ریگزار های تجند ترکمنستان ناپدید می شود. آب مشروب از جوی انجیل، جوی سلطانی، جوی نو، نهر گذره، حوض های بزرگ، چشمه، کاریز و چاه عمیق استفاده می شود. از جوی ها و انهار آن ساحه ۲۶۲۸۲ هکتار باغ های انگور و میوه آبیاری می گردد.

منابع آبیاری هرات عبارتند از آب دریا، باران های بهاری، آب زیر زمین (چشمه ها، چاه ها، قنات و کاریزها) بوده که زمین های کشک و گلران و... آبیاری گردیده و سالانه ۵۷۰ / ۲۵ خوروا تخم ریز للمی وجود دارد. هرات در سال ۱۳۴۶ دارای ۴۳۶ قنات بوده که هزارها جریب زمین دشتی را آبیاری می کرده و ساحه چراگاه و علفچرهای هرات ۳۲۷۶۰۲ هکتار زمین بوده است. وضع ماللداری در بیرون و جلگه هرات بصورت خوبی ادامه دارد طوری که تعداد مواشی هرات قرار زیر احصایه گیری گردیده است:

- * گوسفند ۲۴۵۰۶۶۳ راس
- * گاو ۱۵۶۰۰۸ فرد
- * اشتر ۴۶۱۳۰ نفر
- * اسب ۱۲۴۷۲ راس

مرکب ۷۷۴۵۱ راس
یاد آوری ارقام واحصایه های فوق الذکر به جهت مقایسه وضع حال با گذشته است که از سال ۱۳۴۶ الی سال ۱۳۸۷ چه تغییرات در وضع زراعت و ماللداری بوجود آمده است آیا وضع بهبودی حاصل نموده یا رشد و انکشاف سیر نزولی و قهقراپی را پیموده است.

کلمه مطلب در صفحه ۳۰ . . .

نمایشگاه خطاطی تحت نام جلوه‌های رحمت در هرات گشایش یافت

تزارشگر: فریبا اکبری

این مراسم حضور داشت گفت که نویسنده گان و هنرمندان افرادی که در حکومت قبلی کمترین توجه به آنان شده است، امید می‌رود که در حکومت فعلی میزان حمایت از ایشان بلند برود. امروز در افغانستان هنرهای اسلامی به شدت نیازمند حمایت است و اگر این حمایت نباشد، ما شاهد رکود این هنر در جامعه خواهیم بود.

از سوی هم، محمد ناصر رهیاب گفت که یکی از ضعف‌های جامعه امروزی ما این است که ما از معنویت دور شده‌ایم و رسیدن دوباره به معنویت سال‌ها تلاش لازم دارد و یکی از این تلاش‌ها همانا برپایی چنین نمایشگاه‌های است. با این وجود، مسوولان ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات وعده همکاری‌های بیشتر به هنرمندان و نویسندگان را دادند.

قابل ذکر است که هنرمندان و نویسندگان کشور همواره از بی‌توجهی دولت شکایت داشته‌اند.

نمایشگاه خطاطی "جلوه‌های رحمت" توسط انجمن خوشنویسان هرات به همکاری ریاست اطلاعات و فرهنگ گشایش یافت.

این نمایشگاه روز یکشنبه، ۹ عقرب در سالون علامه صلاح‌الدین سلجوقی با اشتراک شخصیت‌های فرهنگی هرات افتتاح شد.

میر ولی احمد صبری رییس انجمن خطاطان هرات می‌گوید: "این نمایشگاه به مناسبت میلاد حضرت محمد(ص) برگزار شده است و ۴۵ اثر خوشنویسی از هشت استاد خطاط هرات در آن به نمایش گذاشته شده است.

وی بیان داشت، این اولین نمایشگاه بعد از تحولات اخیر در کشور است و امید می‌رود که حکومت جدید به خطاطان هرات توجه بیشتر داشته باشد و بعد از این برای برگزاری نمایشگاه‌های از این دست؛ سهولت فراهم گردد.

با این حال، محمد توفیق رحمانی رییس دانشکده هنرهای دانشگاه هرات که در

یونیسف روند ثبت نام پرداخت معاش معلمان را در افغانستان آغاز کرد

ششم به بعد بازگشایی نشود، وی مجبور است که دنبال کار دیگری برود. آن هم در چنین شرایطی اگر کار پیدا شود. حلیمه اسماعیلی، یکتا دیگری از معلمان هرات است. وی نیز بیان می‌دارد، پرداخت نشدن معاش باعث شده است که معلمان سختی‌های زیادی را سپری کنند، خوب است که جامعه جهانی و دولت در پرداخت شدن معاش معلمان بیشتر توجه نمایند. وی از امارت اسلامی می‌خواهد که مکاتب دخترانه از صنف ششم به بعد را نیز هر چه زودتر بازگشایی کند. این در حالی است که رویترز به نقل از یک مقام امارت اسلامی گزارش داده است که بزودی مکاتب دخترانه از صنف ششم به بالا نیز بازگشایی می‌شود.

بعدی نیز به گونه‌ای دوامدار معاش معلمان پرداخت شود در غیر این صورت معلمان مجبورند که یا وسایل خانگی خود را بفروشند و یا هم مهاجر شوند. وی بیان می‌کنند: "معلمان همواره در بدل اندک مزد خدمات بسیاری برای آموزش و پرورش در کشور انجام داده‌اند و باید حکومت تازه تشکیل به ما توجه داشته باشد." از سوی هم شماری از معلمان زن در هرات با آنکه از روند منظم توزیع معاش یک ماهه معلمان، ابراز خرسندی می‌کنند، اما خواهان باز شدن مکاتب دخترانه از صنف ششم به بالا هستند. همیشه از معلمانی است که معاش یک ماهه‌اش را دریافت کرده است. وی که دانش‌آموزان صنف از ششم به بالا را تدریس کرده است ابراز می‌دارد که اگر مکاتب دخترانه از صنف

یونیسف یا صندوق حمایت اطفال ملل متحد پروژه ثبت نام معلمان مکاتب دختران و پسران در افغانستان را آغاز کرده و می‌خواهد که هر چه زودتر معاش‌های آنها را بپردازد. به نقل از رادیو آزادی، جنیت فولگر رئیس بخش تعلیمی یونیسف برای افغانستان در ایمیل خود به آژانس خبر رسانی رویترز گفته که این سازمان معاش‌های معلمان افغان را به گونه مستقیم به آنها می‌پردازد بدون اینکه به مقامات سپرده شود. معاش معلمان از چهار ماه بدینسو پرداخت نشده بود، اما به تازگی معاش یک ماهه معلمان از سوی امارت اسلامی پرداخت شده است و امارت اسلامی اعلام کرده است که بزودی مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم نیز بازگشایی خواهد شد.

شماری از این معلمان در ولایت هرات از اینکه معاش یک ماه‌شان از سوی امارت اسلامی پرداخت شده است، ابراز خرسندی می‌کنند و همزمان از دولت می‌خواهند که به چالش‌های فراراه این قشر توجه نمایند. این معلمان می‌گویند که به دلیل تأخیر در پرداخت معاشات آنان مجبور شدند که وسایل خانه‌شان را به فروش برسانند. عبدالله احمدی، یکتا از معلمان ولایت هرات است که از چهار معاش خود، فقط معاش یک ماهه دریافت کرده است. وی بیان می‌دارد، امیدواریم که ماه‌های

کارزار واکسین

«پولیو» در هرات آغاز شد

ولسوالی‌های هرات ادامه پیدا کند. با این حال، نعیم‌الحق حقانی سرپرست ریاست اطلاعات و فرهنگ، به نمایندگی از مقام ولایت از تلاش‌های سکتور صحت و همکاران بین‌المللی آنان در راستای محو پولیو قدردانی نمود. آقای حقانی همچنان تأکید نمود که امارت اسلامی افغانستان برای سکتور صحت زمینه دسترسی به تمام مناطق را مهیا ساخته است. او همچنان در قسمت هماهنگی و همکاری اداره محلی با سکتور صحت اطمینان داد.

می‌گردد. او همچنان افزود که قرار است از مجموع ارقام فوق، برای ۶۴۸۸۷۵ طفل کپسول ویتامین A خورانده شود. بر بنیاد این مطلب، همچنان، احمدشاه احمدی، مسئول آگاهی‌دهی حوزوی دفتر بین‌المللی یونیسف، یگانه راه محو پولیو را تطبیق واکسین دانست و از خانواده‌ها و والدین اطفال خواست تا در تطبیق واکسین پولیو همکاری کنند. قرار است که واکسین پولیو تا روز پنج‌شنبه هفته جاری در شهر و

کارزار واکسین پولیو، با حضور والی هرات، رییس اطلاعات و فرهنگ، مسوولان ریاست صحت عامه، آمر معافیت کتلوی، مسوول حوزوی پولیو سازمان صحتی جهان و مسوول آگاهی‌دهی حوزوی یونیسف در سالون نگارستان بهزاد برگزار گردید. اداره صحت عامه هرات روز(دوشنبه، ۱۷ عقرب) نگاشته که محمد آصف کبیر، معاون اداره صحت عامه گفت که در این دور از کارزار برای ۷۲۰۹۷۲ طفل زیر پنج سال واکسین پولیو تطبیق

بلینگن: قطر کشور حافظ منافع آمریکا در افغانستان شد

به گفته او، تعامل با طالبان برای رساندن کمک‌ها به افغانستان "بسیار مهم" است. پس از تسلط طالبان بر افغانستان، کارکنان سفارت آمریکا و کشورهای غربی از دوحه قطر امور افغانستان را پیش می‌برند. قطر از سال ۲۰۱۱ میزبان دفتر سیاسی طالبان در دوحه و مذاکرات صلح آمریکا و طالبان بوده است. بسیاری از کشورها از جمله آمریکا و کشورهای اروپایی تمایلی برای به رسمیت شناختن رسمی "امارت اسلامی" نشان نداده اند اما به ارسال کمک‌های بشردوستانه به افغانستان تأکید دارند.

کرد تا خدمات ویژه کنسولی را ارائه کند و وضعیت امنیت تأسیسات دیپلماتیک ایالات متحده را در افغانستان نظارت کند." او افزود که بر مبنای توافق دیگری، قطر به عنوان کشور ترانزیتی، سفر افغان‌ها با ویزای ویژه مهاجرتی (اس‌ای‌وی) به ایالات متحده را تسهیل می‌کند. آقای آل ثانی نیز در این کنفرانس مطبوعاتی گفت: "دوستی قطر با آمریکا امسال نزدیکتر شد، وقتی قطر با آمریکا به صورت نزدیک کار کرد تا بیش از ۶۰ هزار نفر از افغانستان تخلیه شد." او افزود که کشورش متعهد به ادامه همکاری با آمریکا در افغانستان است.

آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا گفته است که کشور قطر پذیرفته است که حافظ منافع ایالات متحده در افغانستان باشد. محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر و آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا در واشنگتن در گفتگوهای استراتژیک قطر-آمریکا، توافق کردند که قطر ارتباطات رسمی بین واشنگتن و دولت طالبان در افغانستان را که ایالات متحده آن را به رسمیت نمی‌شناسد، تسهیل کند. آقای بلینکن در کنفرانس مطبوعاتی گفت: "قطر یک بخش منافع ایالات متحده در سفارت خود در افغانستان ایجاد خواهد

کند. " ارائه خدمات اسناد رسمی برای

همزمان، عمران خان، نخست وزیر پاکستان نیز روز جمعه در دیدار با امیرخان متقی، وزیرخارجہ طالبان گفت: امیدوار است "دولت موقت طالبان" به تعامل سازنده با جامعه جهانی ادامه دهد و اقدامات مثبت برای چالش‌های موجود روی دست بگیرد.

دیروز، نشست ترویجی گسترده متشکل از پاکستان، چین، روسیه و آمریکا در اسلام آباد در بیانیه‌ای از طالبان خواستند که دولت فراگیر ایجاد کنند، و "حقوق برابر زنان و دختران را برای مشارکت در تمام جنبه‌های جامعه افغانستان فراهم

وزیر خارجه طالبان: کابینه فعلی ما الزام دولت فراگیر را برآورده کرده است

وزیر خارجه قطر: کشورهای دوست نباید افغانستان تحت تسلط طالبان را منزوی سازند

یک مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا به رویترز گفته است که قطر به عنوان حافظ منافع آمریکا در ارائه خدمات محدود کنسولی و حفاظت از منافع ایالات متحده در افغانستان کمک خواهد کرد.

به گفته این مقام، رایحه خدمات کنسولی توسط کشور حافظ منافع، شامل پذیرش درخواست گذرنامه،

اسناد، ارائه اطلاعات و کمک در مواقع اضطراری است.

گفته شده دفتر قطر خارج از ساختمان سفارت آمریکا در کابل کار خواهد کرد.

این مقام آمریکایی گفت که قطر در یک توافق جداگانه با آمریکا، به طور موقت میزبان حداکثر ۸ هزار نفر در معرض خطر از افغانستان خواهد بود که برای ویزای مهاجرت ویژه (اس‌آی‌وی) و اعضای خانواده واجد شرایط آنها درخواست داده اند.

این مقام گفت: متقاضیان ویزای ویژه مهاجرت در کمپ عص سلیله و پایگاه هوایی العدید اسکان داده خواهند شد.

تغییرات اقلیمی؛ طبق گزارشی تازه جهان به سمت افزایش دمای ۲/۴ درجه پیش می‌رود

چیست و کشورها برای دستیابی به آن چه می‌کنند؟
"پیگیری اقدامات مربوط به اقلیم" چه گزارشی است؟ آنچه اهمیت این خبر را بیشتر می‌کند، شهرت گروهی است که گزارش اخیر را منتشر کرده است.
این سازمان مستقل از سال ۲۰۰۹ بدین سو چنین پیش بینی‌هایی را انجام می‌داده و هر سال گزارشی تازه منتشر می‌کرده است.
گروه با بررسی سیاست‌ها و وعده‌های دولت‌ها این موضوع را پیگیری می‌کند که آیا جهان به سمت محدودسازی گرمایش به ۱/۵ درجه سانتیگراد پیش می‌رود یا خیر؟
اعضای این گروه را محققان و کارشناسان دو مؤسسه علمی تشکیل می‌دهند: "تحلیل اقلیم" و "مؤسسه اقلیم تازه".
یکی از دلایل شهرت گروه این است که در مورد شیوه‌های تحقیقش بسیار شفاف عمل می‌کند به صورتی که همه ما می‌توانیم متوجه شویم اعداد و ارقام از کجا آمده‌اند؟

گرمایش زمین
قرار است این کنفرانس هفته جاری به کار خود پایان دهد.
کنفرانس تغییرات اقلیمی که در سال ۲۰۱۵ در پاریس برگزار شد برنامه‌ای را برای جلوگیری از تغییر خطرناک اقلیمی ارائه داد که شامل "ادامه تلاش" برای حفظ افزایش دما به ۱/۵ درجه بوده است.
ولی "پیگیری اقدامات مربوط به اقلیم" می‌گوید که وقتی سیاست‌های دولت‌ها - و نه وعده‌های آنان - تحلیل و بررسی می‌شود، میزان افزایش دمای جهان تا سال ۲۱۰۰ در واقع ۲/۷ درجه است.
این گزارش مورد حمایت شماری از سازمان‌ها از جمله مؤسسه معتبر تحقیق درباره اثرات اقلیم پوتسدام در آلمان است.
در گزارش آمده است که وعده‌های آمریکا و چین در مورد دستیابی به صفر خالص تا حدی پیش بینی مربوط به افزایش دما را بهبود بخشید است ولی اضافه می‌کند که کیفیت برنامه‌های اکثر دولت‌ها در زمینه اقلیم، بسیار پایین است.
بیشتر بخوانید: تغییرات اقلیمی؛ 'صفر خالص'

خشکسالی طولانی مدت سبب فراهم آوردن شرایط مناسب برای آتش سوزی این جنگل در اندونزی فراهم آورده است.
یک گزارش جدید می‌گوید که با وجود وعده‌هایی که در کنفرانس اقلیمی سازمان ملل متحد در گلاسکو، موسوم به نشست کاپ ۲۶، داده شده، جهان با اهداف مربوط به محدودسازی افزایش گرمای زمین، فاصله زیادی دارد.
این تحقیق محاسبه کرده که دنیا به سمت ۲/۴ درجه سانتیگراد افزایش دما پیش می‌رود که بسیار فراتر از ۱/۵ درجه‌ای است که کشورها به آن متعهد شده‌اند.
طبق گزارش "پیگیری اقدامات مربوط به اقلیم" (Climate Action Tracker) کنفرانس کاپ ۲۶ به لحاظ "اعتبار، اقدام و تعهد با خلاء بسیار بزرگی رو به روست".
نشست کاپ ۲۶ در گلاسکو به عنوان رویدادی مهم برای مقابله با تغییرات اقلیمی تلقی می‌شود.
ولی پیش بینی این گزارش با خوش بینی موجود در فضای کنفرانس سازمان ملل متحد در هفته گذشته در تضاد است.

کارگاه آموزشی چگونگی طراحی چارچوب پژوهش

این کارگاه روز سه‌شنبه، ۲۵ عقرب با توزیع تصدیق‌نامه برای نزدیک به ۲۰ تن از اشتراک‌کننده‌گان دختر پایان یافت.

برگزارکننده‌گان، هدف از برگزاری این کارگاه آموزشی را بلند بردن ظرفیت دانشجویان دختر دانسته و می‌گویند، پس از این نیز برنامه‌های آموزشی شورای متخصصان هرات برای دختران ادامه خواهد داشت.

محمد رفیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات بیان داشت که برگزاری این کارگاه‌ها می‌تواند بیان‌گر شروع فعالیت‌های علمی- آموزشی برای دختران باشد و از این پس نیز کارگاه‌های آموزشی ما برای دختران در محیط سالم برگزار خواهیم کرد.

با این حال اشتراک‌کننده‌گان این کارگاه آموزشی با ابراز خرسندی از برگزاری دوره‌های آموزشی در شورای متخصصان هرات، از دیگر نهادهای آموزشی نیز می‌خواهند که در راستای آموزش دختران بکوشند.

گلثوم عثمانی، از اشتراک‌کننده‌گان این برنامه‌ی آموزشی می‌گوید: «بعد از تحولات اخیر در کشور فکر نمی‌کردم که بار دیگر دختران بتوانند بیرون شوند از خانه و دوره‌های آموزشی فرا بگیرند.

وجیه شمس، از اشتراک‌کننده‌گان دیگر ابراز می‌دارد، این گونه برنامه‌ها، باعث افزایش ظرفیت‌سازی در بخش ارتباطات می‌شود و خوب است که نهادهای دیگر نیز در راستای برگزاری برنامه‌های آموزشی برای دختران بکوشند.

از سوی هم، سمیه رحیم‌زاده استاد دانشگاه که مسوولیت تدریس این کارگاه آموزشی را به عهده داشت گفت: شرایط حاضر طوری است که نهادها به ویژه نهادهای اجتماعی و مدنی است که برای دختران و زنان دوره آموزشی برگزار کند، چون برنامه‌ها در کنار آموزش، زمینه‌ای ارتباط بین زنان را نیز فراهم می‌کند.

در این کارگاه درمورد این موضوعات بحث شد: مفهوم شناسی، طراحی مسئله، شناخت ابعاد مسئله، انواع مسئله، چگونگی پاسخ به مسئله بر اساس دو رویکرد، چارچوب نظری و روش تحلیل داده‌ها بر اساس نوعیت پژوهش و ارائه تئوری.

گفتنی است که این کارگاه فقط برای دختران برگزار شده و شورای متخصصان بعد از این نیز کارگاه‌های آموزشی را برای دختران برگزار خواهد کرد.

لنفوسیت‌تی چیست و این سلول‌ها چطور به برخی در برابر کووید-۱۹ مصونیت می‌دهند؟

دستگاه ایمنی بدن) است که بطور مرتب توسط ویروس اچ آی وی در بیماران مبتلا از بین می‌رود ایندز در درجه اول بیماری لنفوسیت تی (سلول‌های دستگاه ایمنی بدن) است که بطور مرتب توسط ویروس اچ آی وی در بیماران مبتلا از بین می‌رود اتفاق عجیب‌تر این است که دانشمندان اخیراً کشف کرده‌اند که تست پادتن بعضی از افراد ممکن است منفی باشد، اما تست سلول تی آن‌ها مثبت شود.

لذا گمان می‌رود که مصونیت در برابر این بیماری شاید دو برابر آنچه قبلاً تصور می‌شد عمومیت داشته باشد. آزمایش‌ها نشان می‌دهد که سلول تی در خون ۴۰ تا ۶۰ درصد کسانی که تا به حال ویروس کرونا نداشته‌اند، وجود دارد. چرا برای ساخت واکسن کرونا خرنجک‌ها را 'می‌دوشیم'؟

نقش اساسی سلول‌های تی شاید در توضیح افزایش خطر بیماری با افزایش سن و صدمه‌ای که ممکن است به طحال بزند نیز به ما کمک کند.

خبر خوب و خبر بد

این گونه به نظر می‌رسد که برخی در برابر بیماری کووید-۱۹ مصون هستند اما دانش ما درباره سلول تی و کووید-۱۹ چقدر است؟

توجه مطلب در صفحه بعدی

چین: واکسن کرونا می‌تواند تا پایان سال جاری آماده استفاده شود

هنگامی که محققان نمونه‌های خونی را که سال‌ها پیش از همه‌گیری ویروس کرونا برداشته شده بود بررسی کردند، سلول‌هایی یافتند که مشخصاً برای تشخیص پروتئین‌های سطح ویروس کرونا ساخته شده‌اند.

آزمایش پادتن می‌تواند نشان دهد شخص قبلاً به ویروس کرونا مبتلا بوده یا نه آزمایش پادتن می‌تواند نشان دهد شخص قبلاً به ویروس کرونا مبتلا بوده یا نه

وظیفه اصلی این نوع سلول که به "سلول تی" یا "لنفوسیت تی" معروف است، کشف و نابودی عوامل بیماری‌زا و سلول‌های آلوده است. در این راه نیز از پروتئین‌هایی استفاده می‌کند که در سطحش وجود دارد و با پروتئین‌های سطح این عوامل خارجی پیوند می‌خورند.

از آنجایی که سلول‌های تی تا سالیان مدیدی پس از عفونت در خون باقی می‌مانند، در "حافظه بلندمدت" دستگاه ایمنی بدن نیز نقش ایفا می‌کنند.

چند پژوهش مختلف نشان داده است که اشخاصی که به کووید-۱۹ مبتلا می‌شوند در خون خود این سلول‌ها را دارند، حتی اگر علائم خاصی هم نداشته باشند.

ایندز در درجه اول بیماری لنفوسیت تی (سلول‌های

آزمایش‌ها نشان می‌دهد که سلول تی در خون ۴۰ تا ۶۰ درصد کسانی که تا به حال ویروس کرونا نداشته‌اند وجود دارد حالا دیگر کلی مدرک جمع شده است. ابتدا دانشمندان، بیماری‌ها پیدا کردند که با وجود رهایی از بیماری کووید-۱۹ هیچ پادتنی در بدن نداشتند، و سپس معلوم شد که تعداد اینگونه افراد احتمالاً خیلی هم زیاد است.

در مرحله بعدی مشخص شد که پادتن ویروس کرونا فقط چند ماه در بدن باقی می‌ماند. خلاصه اینکه پادتن قطعاً کمک شایانی به ردگیری بیماری کرده است، اما شاید آنقدری که قبلاً فکر می‌کردیم در ایجاد مصونیت نقش نداشته باشد.

در این مدت توجه دنیا عمدتاً جلب مقوله پادتن‌ها بود، اما پژوهشگران به مرور به این نتیجه رسیده‌اند که شاید نوع دیگری از مصونیت نیز وجود داشته باشد.

گونه مرموزی از گلبول سفید که تا پیش از این جای چندانی در مخیله مردم نداشته است، شاید در مبارزه با ویروس کرونا نقشی کلیدی ایفا کند. واکسن کرونای دانشگاه آکسفورد سیستم ایمنی را تربیت می‌کند

روزنه امید دانشمندان بریتانیا برای درمان کرونا رژیم غذایی چه تأثیری بر سلامت سیستم ایمنی بدن دارد؟

کلمه مطلب . . .

آدریان هیدی، استاد ایمنولوژی در کالج دانشگاهی لندن، می‌گوید "اگر به کسانی که به خاطر کووید-۱۹ بستری شده‌اند نگاه کنیم - و البته

کسانی که به این بیماری دچار شده‌اند ولی نیازی به مراقبت بیمارستانی پیدا نکرده‌اند - کاملاً مشخص است که سلول‌های تی بدنشان واکنش نشان داده است. این قطعاً برای کسانی که پیگیر مساله واکسن بوده‌اند خبر خوبی است، چرا که نشان می‌دهد ما می‌توانیم سلول تی یا پادتنی بسازیم که ویروس را می‌شناسد."

ویروس کرونایی که به بیماری کووید-۱۹ منجر می‌شود با ویروس سارس نقاط مشترک دارد و مشخص شده که باعث تولید سلول‌های تی می‌شود. ویروس کرونایی که به بیماری کووید-۱۹ منجر می‌شود با ویروس سارس نقاط مشترک دارد و مشخص شده که باعث تولید سلول‌های تی می‌شود. اما مشکلی وجود دارد. در خیلی از بیمارانی که به خاطر شدت بیماری بستری شده‌اند، واکنش سلول‌های تی طبق برنامه پیش نرفته است.

پروفیسور هیدی می‌گوید "سلول‌های تی نیز به تعداد هنگفت تحت تاثیر قرار می‌گیرند. اتفاقی که برایشان می‌افتد مثل یک جشن عروسی است که خوب پیش نرفته است؛ تکثیر و فعالیت زیاد و در عین حال ناپدید شدن سلول‌ها از درون خون." به گفته او "کالبدشکافی جان باختگان کووید-۱۹ خبر از نوعی فساد سلولی می‌دهد."

این اتفاق در طحال و گره‌های لنفاوی، یعنی محل معمولی زندگی سلول‌های تی، بیشتر دیده می‌شود. مساله نامیدکننده این است که فساد سلولی در طحال نشانه محرز بیماری سلول‌های تی است، یعنی خود آن‌ها مورد حمله قرار گرفته‌اند. پروفیسور هیدی می‌گوید "اگر به کالبدشکافی بیمارانی مبتلا به ایدز نگاه کنید، با همین مشکلات روبه‌رو می‌شوید. اما اچ‌آی‌وی ویروسی است که مستقیماً سلول‌های تی را آلوده می‌کند، در می‌زند و وارد می‌شود." در حال حاضر اما هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد ویروس کرونا نیز می‌تواند همین کار را بکند. کاهش تعداد سلول‌های تی شاید دلیل ابتلای سخت‌تر سالخوردگان به کووید-۱۹ باشد.

کرونا؛ کالبدشکافی یک همه‌گیری، ردیابی یک ویروس مرگبار

آیا کشورهای ثروتمند می‌توانند واکسن کرونا را احتکار کنند؟

گذرنامه مصونیت کرونا؛ آیا یک گروه برتر شکل خواهد گرفت؟ پروفیسور هیدی می‌گوید که آزمایش‌هایی که با استفاده از ویروس سارس، خویشاوند نزدیک ویروس کرونای جدید، روی موش‌ها انجام شده است نشان می‌دهد که ورود ویروس به بدن حیوان باعث تولید سلول‌های تی می‌شود که در ادامه این ویروس را از بین می‌برند. اما این واکنش در موش‌های مستتر به طرز قابل توجهی ضعیفتر است. به گفته او "شما وقتی به سی و چند سالگی می‌رسید، غده تیموس شروع به کوچکتر شدن می‌کند. این غده نقش بسیار مهمی

در توسعه دستگاه ایمنی دارد و تولید روزانه سلول تی در بدنشان به شدت کم می‌شود."

تاثیر آن بر مصونیت بلندمدت چیست؟ واکسن مقابله با ویروس کرونا حاوی لئوسیت تی خواهد بود

پروفیسور هیدی می‌گوید که "بگذارید به ویروس سارس بازگردیم که سال ۲۰۰۲ پدیدار شد. دانشمندان بعد از چند سال مجدداً سراغ کسانی رفتند که به این ویروس دچار شده بودند و متوجه شدند که سلول‌های تی هنوز در این افراد وجود دارد." این مساله که ویروس‌های کرونا می‌توانند منجر به تولید سلول‌های تی ماندنی شوند باعث شد تا دانشمندان سراغ نمونه‌های خونی بروند که قبلاً از مبتلایان به ویروس سارس گرفته شده بود تا ببینند چیزی که بتواند کووید-۱۹ را تشخیص دهد در آن‌ها پیدا می‌شود یا نه.

و پیدا هم شد. وجود این سلول‌ها شاید بیانگر این احتمال باشد که کسانی که دچار کووید-۱۹ و خیم

می‌شوند این سلول‌های تی را در خون خود ندارند.

به گفته پروفیسور هیدی "راستش فعلاً نمی‌توان در این باره نظر قطعی داد."

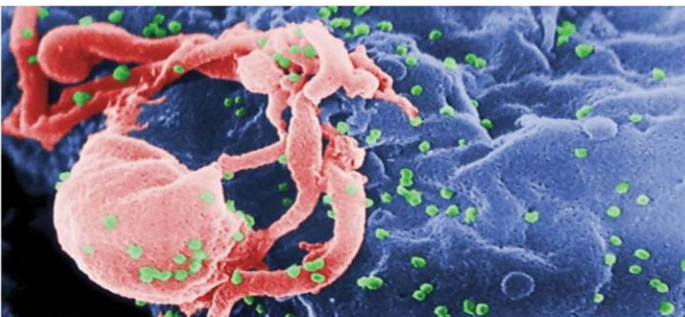
آیا این یافته‌ها به ساخت واکسن کمک می‌کند؟ اگر سابقه ابتلا به ویروس‌های مختلف آنفلوآنزا و سرماخوردگی به ملایم‌تر شدن علائم کووید-۱۹ منجر شود، می‌توان گفت که امری مثبت در روند تولید واکسن است، چرا که ثابت می‌کند که سلول‌های تی تا سال‌ها در بدن می‌مانند و از آن محافظت می‌کنند. اما حتی اگر چنین نباشد هم درگیری سلول‌های تی با این بیماری می‌تواند مفید باشد، و هر چه دانش ما از این سلول‌ها بیشتر شود بهتر است.

طبق توضیحات پروفیسور هیدی، روش طراحی واکسن معمولاً به نوع واکنشی بستگی دارد که دانشمندان می‌خواهند در دستگاه ایمنی بدن ایجاد کنند. بعضی‌ها شاید باعث ایجاد پادتن شوند، پروتئین‌های سرگردانی که می‌توانند به عوامل بیماری‌زا بچسبند و یا آن‌ها را خنثی کنند یا برای برخورد دیگر بخش‌های دستگاه ایمنی نشانه‌گذاری کنند. هدف نمونه‌های دیگر شاید

دخیل کردن سلول‌های تی باشد، یا شاید تحریک قسمت‌های دیگر دستگاه ایمنی.

چیزی که پروفیسور هیدی را دلگرم می‌کند این است که دستگاه ایمنی به وضوح ویروس کرونا را می‌بیند، حتی در بیمارانی که حالشان وخیم است. به گفته او "اگر بتوانیم جلوی اتفاقی را که برای سلول‌های تی در بیمارانی می‌افتد بگیریم، قطعاً در راه مهار این بیماری پیشرفت خواهیم کرد."

کارگاه آموزشی

تقویت مهارت تصمیم‌گیری

در زندگی روزمره

این کارگاه روز پنج‌شنبه، ۲۷ عقرب با توزیع تصدیق‌نامه برای ۲۰ تن از اشتراک‌کننده‌گان پایان یافت.

برگزارکننده‌گان این کارگاه آموزشی بیان می‌کنند که تصمیم‌گیری در چنین شرایط نیاز اساسی در جامعه فعلی است، به همین دلیل است این برنامه‌ی آموزشی را برگزار کردیم. محمد رفیق شهیر؛ رییس شورای متخصصان هرات گفت، شورای متخصصان این کارگاه را برای ایجاد ارتباطات بین دختران و بلند بردن مهارت‌های تصمیم‌گیری برگزار کرده است.

آقای شهیر افزود، دختران منتظر برنامه‌های آینده آموزشی نهاد ما باشند.

از سوی هم، اشتراک‌کننده‌گان این کارگاه آموزشی می‌گویند، تصمیم‌گیری موضوعی است که کمتر در مورد آن در مکتب و یا حتی در دانشگاه معلومات داده می‌شود، بنابراین برگزاری این برنامه‌ها می‌تواند جوانان را از سردرگمی رها سازد.

فریما واسق می‌گوید: «برگزاری این کارگاه‌ها می‌تواند که دختران را نسبت به آینده امیدوار سازد و به آنان انگیزه بدهد که بعد از این نیز در اجتماع فعالیت داشته باشند». سحر جامی از اشتراک‌کننده‌گان این برنامه گفت: هدف من از حضور در این برنامه آموزشی، یادگیری مهارت‌های تصمیم‌گیری و استفاده‌ی آن در مراحل مختلف زندگی است.

محمد فرید فایض استاد پوهنتون/دانشگاه که مسوولیت این کارگاه آموزشی را به عهده داشت، بیان کرد که جوانان و نوجوانان افرادی هستند که بیشترین ضرورت به آگاهی داشتن از مهارت‌های تصمیم‌گیری دارند و وجود این چنین برنامه‌ها به ویژه برای دختران باعث می‌شود که تصمیم درستی برای آینده بگیرد.

این روان‌شناس ابراز کرد، این برنامه‌ها در کنار آموزش می‌تواند که به لحاظ ارتباطی نیز تأثیر خوبی روی اشتراک‌کننده‌گان داشته باشد.

در این کارگاه در مورد این موضوعات بحث شد: تعریف تصمیم‌گیری، مراحل تصمیم‌گیری، جریان‌ات شناختی فرینده مؤثر در تصمیم‌گیری، مدل‌های مناسب تصمیم‌گیری و روش تقویت مهارت تصمیم‌گیری.

قابل ذکر است که شورای متخصصان هرات در آینده نیز برای دختران، برنامه‌های آموزشی برگزار خواهد کرد.

وزیر مالیه دولت غنی:

شمار زیادی از نیروهای امنیتی

خیالی

بود و حقوق شان به جیب مقامات می‌رفت

نیز نسبت به "اثرات مخرب فساد و شک درباره صحت داده‌های مربوط به شمار نیروهای امنیتی و توانایی واقعی آن" ابراز نگرانی شده بود. آقای پاینده می‌گوید که سربازانی که واقعاً وجود داشتند اغلب به موقع دستمزد دریافت نمی‌کردند، در حالی که ژنرال‌هایی وجود داشتند که "درآمد دو برابر" داشتند و هم از دولت حقوق خود را می‌گرفتند و هم مالیاتی را از طالبان می‌پذیرفتند تا بدون جنگ تسلیم شوند. او اضافه کرد: "احساس جمعی این بود که نمی‌توان این وضع را تغییر دهیم. پارلمان هم اینگونه کار می‌کند، والی‌ها هم همین طور کار می‌کنند. همه می‌گفتند که آب از بالاتر گل‌آلود است، یعنی بالادستی‌ها در این کار شریک هستند." او اما گفت که به نظر او اشرف غنی، رئیس جمهور پیشین آلوده به "فساد مالی" نبوده است. آقای پاینده در پاسخ به اتهامات فساد در وزارت مالیه گفت: "من تا حدی با آن موافقم، اما در این مسائل، مطلقاً نه." وی افزود که کشورهای غربی "بخشی" از برخی از ناکامی‌ها در افغانستان بوده است و حضور آمریکا و ناتو در این کشور را "فرصتی بزرگ از دست رفته" توصیف کرد.

او به اد باتلر، خبرنگار گفت: "شیوه‌ای که محاسبه انجام شد طوری بود که از مقام امنیتی یک ولایت پرسیده می‌شد که چند نفر دارید و بر اساس آن حقوق و هزینه‌های جیره‌بندی محاسبه می‌شد و این شمار همیشه اغراق‌آمیز (بیش از شمار واقعی) می‌بود." وزیر سابق دارایی گفت که این اعداد ممکن است بیش از ۶ برابر بیشتر وانمود شده باشد و شامل "فراری‌ها از ارتش" و "شهدا" هم می‌شود که مرگ یا خروج شان از صف ارتش هیچ‌گانه به طور رسمی ثبت نشده بود. او مدعی شد که برخی فرماندهان کارتهای بانکی آن‌ها را نزد خود نگه می‌داشتند و هر ماه حقوق آن‌ها را به جیب می‌زدند. از مدت‌ها قبل در مورد تعداد نیروهای امنیتی افغانستان سوالاتی مطرح بوده است. در گزارش سال ۲۰۱۶ بازرسی ویژه ایالات متحده برای بازسازی افغانستان (سیگار) آمده که "نه آمریکا و نه متحدان افغان آن نمی‌دانند که واقعاً چند سرباز و پلیس افغان در صفوف نیروهای امنیتی وجود دارند، چه تعداد در واقع برای انجام وظیفه در دسترس هستند، یا به طور گسترده، ماهیت واقعی قابلیت‌های عملیاتی آنها در چه حد است." در گزارش دیگری از سیگار که بعدتر منتشر شد،

وزیر مالیه/دارایی پیشین افغانستان می‌گوید عامل سقوط دولت پیشین مقامات فاسدی بودند که در چارچوب دولت "سربازان خیالی" ساخته بودند و در عین حال از مخالفین پول می‌گرفتند. خالد پاینده در مصاحبه‌ای گفت که تعداد زیادی از ۳۰۰ هزار سرباز و پلیس ثبت‌شده در دولت در واقع وجود نداشتند و "خیالی" بودند که معاش/حقوق شان پرداخته می‌شد اما این پول به جیب مقامات و ژنرالانی می‌رفت که این "سربازان خیالی" را مهندسی کرده بودند. طالبان در ماه اگوست/اوت و بعد از آن که نیروهای آمریکایی پس از ۲۰ سال از این کشور خارج شدند، به سرعت کنترل افغانستان را به دست گرفتند. آقای پاینده که در جریان پیشروی این گروه استعفا داد و کشور را ترک کرد، می‌گوید که سوابق ثبت‌شده که نشان می‌داد تعداد نیروهای امنیتی بسیار بیشتر از طالبان بوده است، نادرست است. انتقاد تند سیگار از "پنهان‌کاری" وزارت دفاع و خارجه آمریکا درباره شرایط خروج از افغانستان سیگار: شصت درصد تلفات نیروهای امنیتی افغانستان در هنگام دفاع رخ داده

نمایشگاه تولیدات صنایع دستی زنان در هرات گشایش یافت

گزارشگر: فایدا اکبری

زنان هرات طی نمایشگاهی به نام «ساخت هرات» تولیدات دستی‌شان را طی پنج روز در معرض دید بازدیدکنندگان گذاشتند. این نمایشگاه به کمک دفتر UNHCR در هرات گشایش یافت.

مصطفی صدیقی، مسوول این پروژه‌های «ساخت هرات» صنایع دستی افغانستان در صحبت با اخبار روز گفت که در این نمایشگاه حدود ۵۰ زن اشتراک داشتند و بعد از این نیز نمایشگاه‌های از این قبیل برگزار خواهیم کرد. وی می‌گوید: «این نمایشگاه از طرف مردم استقبال گرمی شد و زنان توانستند که صنایع دستی مانند انواع کیف، صنایع تزئینی، خامک‌دوزی، قالین و تابلوهای نقاشی را بفروش برسانند.

وی ابراز داشت، که صنایع دستی زنان مستفید شونده‌ی این پروژه را در واشنگتن نیز به نمایش گذاشتیم و در آنجا نیز استقبال دل‌گرم‌کننده‌ی از این صنایع شد.

از سوی هم، زنانی که در این نمایشگاه تولیدات دستی‌شان را به نمایش گذاشتند، ابراز خرسندی می‌کنند و خواهان حمایت ملی و بین‌المللی هستند.

معصومه وفاپی از زنانی است که در بخش بافندگی در مؤسسه ودان کار می‌کند و

پروژه ابراز داشت: برگزاری این نمایشگاه‌ها برای بازاریابی صنایع دستی زنان قابل توصیف است، اما بهتر این است که این نمایشگاه‌ها در خارج از کشور نیز برگزار شود، چون در بازارهای بین‌المللی این محصولات تقاضای بیشتر دارد.

همچنان او گفت، امارت اسلامی نباید مانع کار زنان شود، بلکه برای رشد اقتصاد کشور، زنان را حمایت کند.

پس از سقوط حکومت پیشین، این نخستین نمایشگاه تولیدات دستی زنان است که در هرات برگزار شده است.

تولیدات دستی‌اش را در این نمایشگاه به نمایش گذاشته است.

او بیان می‌کند، بعد از تحولات پسین در کشور فکر نمی‌کردم که زمینه‌ی حضور زنان در اجتماع فراهم شود، اما خوشبختانه که ما توانستیم دوباره استعدادهای مان را در این نمایشگاه محک بزنیم و به آینده امیدوار باشیم.

معصومه از نهادهای ملی و بین‌المللی خواست که زنان در همه عرصه‌های که برای بالنده‌گی اجتماعی مؤثر است، همکاری کنند.

گیتا عزیززی، یکی دیگر از مستفیدین این

امارت اسلامی جزئیات بیشتری درباره 'ارتش اسلامی' خود ارایه کرد

ذبیح الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی در مصاحبه با شبکه خبری "عربی ۲۱" گفته است که ارتش امارت

در "دو سال" تکمیل خواهد شد. او درباره شمار سربازان ارتش گفته است: "تعداد اعضای آن هنوز مشخص نیست، اما مطمئناً نیروهای امنیتی افغانستان برای حفظ امنیت و استقلال کشور به ۱۰۰ هزار یا بیشتر نیاز دارد."

به گفته او، "سربازان سابق به ویژه افراد دارای تجربه فنی" در ترکیب ارتش جدید قرار می‌گیرند. در همین حال، عنایت‌الله خوارزمی، سخنگوی وزارت دفاع امارت نیز در مصاحبه با این سایت جزئیات بیشتری در مورد آنچه که امارت اسلامی "ارتش اسلامی" می‌خواند، ارایه کرد.

او گفته است که ارتش امارت به "تجهیزات نظامی، تسلیحاتی و غیره و اخلاقی اعم از استقلال، تعهد، صداقت، ایمان و سایر صفات مجهز خواهد بود."

وال استریت ژورنال: برخی افسران ارتش و اطلاعاتی 'چا مانده' افغان به داعش پیوسته‌اند وزیر دفاع امارت نام‌های تازه برای تشکیلات ارتش اسلامی انتخاب کرد

وزیر مالیه دولت غنی: شمار زیادی از نیروهای امنیتی 'خیالی' بود و حقوق شان به جیب مقامات می‌رفت. شمار زیادی از فرماندهان ارشد ارتش، نیروهای اطلاعاتی همراه با خانواده‌هایشان توسط آمریکا در عملیات تخلیه از کابل خارج شدند.

این در حالی است که خالد پاینده، وزیر مالیه پیشین در مصاحبه‌ای با بی‌بی‌سی گفت که تعداد زیادی از ۳۰۰ هزار سرباز و پلیس ثبت‌شده در دولت در واقع وجود نداشتند و "خیالی" بودند که معاش/حقوق شان پرداخته می‌شد اما این پول به جیب مقامات و ژنرالانی می‌رفت که این "سربازان خیالی" را مهندسی کرده بودند.

سخنگوی وزارت دفاع امارت مدعی شد که "اکنون نیز شماری از سربازان ارتش پیشین در جمع ما هستند." امارت اسلامی با چالش امنیتی از جانب گروه داعش - شاخه خراسان مواجه است. اخیراً، روزنامه وال استریت ژورنال گزارش داد که برخی از افسران نخیه نیروهای امنیتی پیشین که "چا مانده‌اند" به گروه داعش - شاخه خراسان پیوسته‌اند، شمار آنها "نسبتاً کم اما در حال افزایش است."

در این مصاحبه، [آقای] خوارزمی [سخنگوی وزارت دفاع امارت] این گزارش‌ها را تکذیب و آن را کذب

توصیف کرد. "همزمان، روز گذشته، شماری از نیروهای امارت با خودروهای زرهی و هلی‌کوپترهای به جا

مانده آمریکایی و ارتش پیشین در خیابان‌های کابل رژه نظامی برگزار کردند.

به گزارش رویترز، ده‌ها خودروی امنیتی زرهی ام ۱۱۷ آمریکایی به آرامی در جاده اصلی کابل با هلیکوپترهای ام‌ای ۱۷- در بالای سرشان رژه رفتند، در حالی که افراد آموزش دیده امارت

تفنگ‌های تهاجمی ام ۴ آمریکایی را حمل می‌کردند. رویترز، بر اساس گزارش اواخر سال گذشته بازرس ویژه برای بازسازی افغانستان (سیگار) گفته است که آمریکا از سال ۲۰۰۲ تا

۲۰۱۷ بیش از ۲۸ میلیارد دلار تجهیزات نظامی از جمله سلاح، مهمات، وسایط نقلیه، دوربین‌های دید در شب، هواپیما و سیستم‌های نظارتی به ارتش افغانستان انتقال داد. پس از روی کار آمدن امارت اسلامی، برخی ناظران امور نظامی

می‌گفتند با خروج هزاران قراردادی خارجی که در کار نگهداری تجهیزات نظامی کمک می‌کردند، امارت اسلامی در درازمدت توانایی نگهداری تجهیزات پیشرفته نظامی را نخواهد داشت.

این در حالی است که نهادهای بین‌المللی از احتمال فاجعه بزرگ انسانی بر اثر گرسنگی، بیماری و رکود اقتصادی در زمستان سرد افغانستان هشدار می‌دهند.

مجاهد نیز اذعان کرده است که "مهم‌ترین چالش در حال حاضر تنها مشکلات اقتصادی است."

زمستان افغانستان؛ سقوط بی سابقه ارزش افغانی و بحران فزاینده گرسنگی

متعهد به کمکهای
بشردوستانه‌ای معادل
بیش از یک میلیارد دلار

شده‌اند
مقام‌های امارت اسلامی برای حل بحران
اقتصادی افغانستان، بارها خواستار آزاد کردن
ذخایر ارزی در بانک‌های آمریکا شده است.
آمریکا در پی به قدرت رسیدن امارت اسلامی،
حدود ۹ میلیارد دلار از دارایی خارجی افغانستان
را مسدود کرده است و از آزاد کردن آن بنابر
نگرانی‌های این کشور از وضعیت حقوق بشری
و مسایل امنیتی، خودداری کرده است.
در عین زمان، بعد از آنکه امارت اسلامی
افغانستان را تصرف کرد، حمایت مستقیم مالی
جامعه جهانی از دولت این کشور متوقف شده
است.
در حاشیه اجلاس قدرت‌های بزرگ اقتصادی
جهان، موسوم به گروه ۲۰، امارت اسلامی و
سازمان ملل خواستار توجه جامعه جهانی به
گرسنگی مردم در افغانستان شدند.
امیرخان متقی، سرپرست وزارت خارجه امارت
اسلامی از کشورهای کمک کننده به افغانستان
در ژنو خواست که در ارسال کمک به افغانستان
برخورد سیاسی نکنند.

این نهاد گفته است، اجرای حواله‌ها و
نقل و انتقالات پولی در مقیاس کوچک باید
صورت بگیرد.

پیش از سقوط افغانستان به دست امارت اسلامی،
بانک مرکزی این کشور با فروش منظم دلار
سعی می‌کرد مانع سقوط ارزش پول ملی (افغانی)
شود.

به گفته ناظران، کمبود نقدینگی در عین حال،
منجر به کاهش قدرت خرید مردم، افزایش
قیمت کالاهای اساسی و همچنین تأثیر منفی بر
واردات کالاهای ضروری شده است.

این در حالی است که، برنامه توسعه ملل متحد،
پیش بینی کرده است که با تداوم بحران جاری
اقتصادی، احتمال دارد که حدود ۹۷ درصد از
جمعیت افغانستان به زیر خط فقر بروند.

همزمان پس از روی کار آمدن اداره طالبان، نرخ
بیکاری و کساد بازار، هزاران نفر را وادار ساخته
است تا برای یافتن شغلی راهی کشورهای
همسایه ایران و پاکستان شوند.

آنتونیو گوتش، دبیر کل سازمان ملل می‌گوید
شرکت کنندگان در نشست اضطراری کمک به
افغانستان متعهد به کمک‌های بشردوستانه‌ای
معادل بیش از یک میلیارد دلار شده‌اند
آنتونیو گوتش، دبیر کل سازمان ملل می‌گوید شرکت
کنندگان در نشست اضطراری کمک به افغانستان

ارزش پول ملی افغانستان -افغانی- در برابر دلار
آمریکا به پایین‌ترین حد در دو دهه اخیر رسیده
است. در حالی که زمستان سرد افغانستان فرارسیده و
سازمان ملل متحد در مورد بحران فزاینده گرسنگی،
بیماری و فقر در این کشور هشدار داده است.

منابع در بازار مبادلات ارزی در سرای شهرازه کابل
می‌گویند: "ارزش یک دلار در برخی معاملات در
کابل ۹۶.۵۰ افغانی مبادله شده است که پایین‌ترین
ارزش پول ملی افغانستان در برابر دلار پس از چپ و
توزیع اسکناس‌های جدید در این کشور است."

در سال ۲۰۰۳، پس از انتشار و توزیع اسکناس‌های
جدید، یک دلار معادل ۴۳ افغانی معامله می‌شد، و در
روزهای پیش از سقوط کابل به دست طالبان، یک
دلار به ۸۷ افغانی رسیده بود.

امارت اسلامی برای حفظ ارزش پول افغانی،
معاملات با ارزهای خارجی را منع کرده است.
مقام‌های امارت اسلامی تأکید داشتند که
"وضعیت اقتصادی و منافع ملی کشور ایجاب
می‌نماید همه افغان‌ها در داد و ستد از پول افغانی
استفاده نمایند."

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی گفته است
ذخایر دلار بانک‌های افغانستان رو به کاهش
است و اگر اداره طالبان نتواند "ارز نقدی" وارد
بازار کند، ممکن است که بانک‌های این کشور
مجبور شوند، درهای خود را ببندند.

گروهی از زنان در هرات نشست‌های کتاب‌خوانی برگزار می‌کنند

گزارشگر: فدیبا اکبری

همت می‌گوید: «من طرفدار ایجاد تغییر از طریق شورش نیستم، بلکه باید با تأثیر و دانش تغییر ایجاد کرد». وحیده سرورش، از اشتراک‌کننده‌گان دیگر گفت: از دورانی که حکومت قبلی سقوط کرد احساس ناامیدی در همه عرصه‌ها موج می‌زد، بنابراین گروهی از زنان تصمیم گرفتیم که نشست‌های کتاب‌خوانی برگزار کنیم تا از یک طرف از این وضعیت ناامیدی کاسته شود و از طرف دیگر فرهنگ کتاب‌خوانی در جامعه گسترش یابد. وی افزود، برگزاری چنین برنامه‌ها بیانگر آن است که هنوز زنان هستند و جامعه را به سوی تغییرات مثبت سوق می‌دهند. گفتنی است این نشست‌ها ماه دو روز برگزار می‌شود. خبر برگزاری نشست کتاب‌خوانی زنان در هرات با واکنش‌های مثبت فعالان فرهنگی کشور رو برو شد.

دانشت‌ها تبدیل کند. این استاد دانشگاه بیان کرد، یکی از هدف‌های دیگر این نشست‌ها باز کردن نگاه معرفتی زن در جامعه است. وی افزود، برنامه ما این است که این نشست‌ها را بین گروه‌های مختلف اجتماعی گسترش بدهیم. از سوی هم، اشتراک‌کننده‌گان این نشست‌ها می‌گویند، این برنامه تأثیر مثبتی روی زنان دارد و زمینه حضور اجتماعی و زنده نگهداشتن ارتباطات بین زنان را فراهم می‌سازد. هُما همت، نویسنده و از اشتراک‌کننده‌گان این نشست ابراز می‌دارد، از نیازهای اساسی انسان ضرورت حضور در اجتماع است و زمانی که این ارتباطات با کتاب همراه باشد، باعث می‌شود که رنج‌ها شناسایی و پس از آن راه حلی برای آن پیدا شود.

پس از سقوط حکومت قبلی گمانه‌زنی‌های شده بود که گویا همه عرصه‌های زنده‌گی مردم به قهقرا فرو می‌رود، اما گروهی از زنان در هرات نشست‌های کتاب‌خوانی برگزار می‌کنند و به گفته‌ی این بانوان، هدف این برنامه، نشان حضور بانوان و گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی است. منیژه بهره، مسوول برگزاری این نشست‌ها و استاد دانشگاه در صحبت با اخبار روز بیان کرد، سه ماه است که نشست‌های کتاب‌خوانی را برگزار می‌کنیم. نخست ما خواستیم فضایی یأس و ناامیدی که بر کشور حاکم شده روزه‌ای هرچند کوچک روشنایی را باز نگهداریم. بهره ابراز کرد، در چنین شرایطی بهترین کار همین است که سراغ کتاب برویم، چون همین کتاب است که می‌تواند زندگی را وسعت ببخشد و ندانستن‌ها را به

کامواولیوا:

قمر کوچک عجیبی که معلوم نیست از کجا آمده است

با این که تنها راه کسب اطمینان از منشاء کامواولیوا نمونه‌برداری از آن است، اتفاقی که شاید در دهه جاری رخ دهد، دانشمندان به چند دلیل فکر می‌کنند که این نظریه درست است.

سفرهای فضایی؛ پس از ماه و مریخ نوبت کدام سیاره است؟

اگر سیاره نهم وجود دارد، چرا هیچکس آن را ندیده؟

فضانوردان چطور در فضا لباس می‌شویند؟ اما بگذارید ابتدا ببینیم کامواولیوا چه شکلی است.

یک شبه‌قمر

کامواولیوا در سال ۲۰۱۶ توسط تلسکوپ پان-استارس، مستقر در هاوایی، کشف شد.

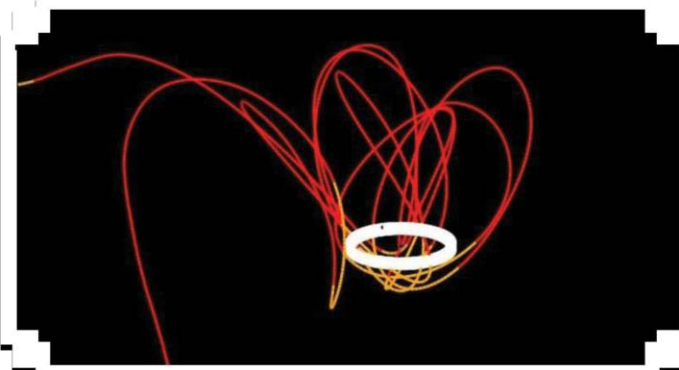
ترجمه نامی که دانشمندان برای آن به زبان هاوایی انتخاب کردند "قطعه آسمانی نوسان‌دار" است. درازای آن حدود ۴۰ متر تخمین زده می‌شود و بنا به تعریف یک "شبه‌قمر" محسوب می‌شود، و نه یک "ماه". ادامه مطلب در صفحه بعد

بنجامین شارکی، ستاره‌شناس در دانشگاه آریزونا و نویسنده اصلی مقاله جدیدی که در ژورنال نیچر منتشر شده است، می‌گوید "اگر یک سیارک معمولی بود، قاعدتا باید ظاهر متفاوتی می‌داشت."

خوان سانچز که با او در این پژوهش همکاری کرده است به بی‌بی‌سی گفت: "شاید در پی اصابت یک شهاب‌سنگ از ماه جدا شده باشد. ممکن است جسمی که می‌بینیم از سطح ماه به فضا پرتاب شده باشد."

چند سالی است که منشاء سیارک کامواولیوا ذهن دانشمندان را به خود درگیر کرده است. این سیارک در سال ۲۰۱۶ کشف شد، و ستاره‌شناسان می‌دانند که مدارش نسبتاً به زمین نزدیک است، اما اطلاعات چندان دیگری در دستشان نیست.

اما پژوهش‌های جدید سرنخ‌هایی از منشاء اسرارآمیز آن در اختیارشان گذاشته است: ممکن است پاره‌ای از ماه خودمان باشد.

ادامه مطلب . . .

بنا به توضیح آقای سانچز "شبه‌قمر شیئی است که با زمین در وضعیت هم‌مداری قرار داد. به همین خاطر این شیء هنگام چرخش دور خورشید در نزدیکی زمین باقی می‌ماند." برخلاف ماه، کامواولیوا دور زمین نمی‌چرخد، ولی در مسیری موازی دور خورشید می‌گردد. لذا اگر سیاره ما ناپدید شود، این سنگ آسمانی در همین مدار فعلی باقی خواهد ماند.

دانشمندان تا به امروز پنج شبه‌قمر پیدا کرده‌اند، اما کامواولیوا تنها موردی است که می‌تواند در عمل موضوع مطالعه و پژوهش باشد. آقای سانچز می‌گوید "مشاهده آن از بقیه شبه‌قمرهای شناخته‌شده آسانتر است. این شیء هر سال در ماه آوریل چنان درخشان می‌شود که می‌توان آن را از روی زمین با تلسکوپ‌های بزرگ مشاهده کرد."

آیا در زهره زندگی جریان دارد؟

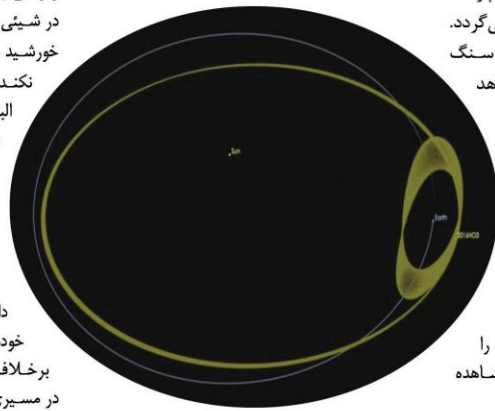
ردیابی سیگنال‌های رادیویی مرموز از اعماق فضا بقیه این شبه‌قمرها را نمی‌توان به راحتی دید و بررسی کرد.

سنگی بسیار ویژه

ستاره‌شناسانی که این سیارک را مطالعه می‌کردند متوجه شدند که به شکلی غیرعادی قرمز است که نشانه وجود کانی‌های فلزی در آن است. به گفته آقای سانچز "به زبان ساده، ما تلاش کردیم تا با مطالعه نوری که توسط خورشید بر این سیارک تأیید می‌شود و بازتاب پیدا می‌کند مواد تشکیل‌دهنده آن را مشخص کنیم، و متوجه شدیم

که این شیء از کانی‌های سیلیکاتی ساخته شده است."

او در ادامه گفت "چیزی که توجه ما را جلب کرد این بود که این نمای ظاهری بیشتر شبیه سطح ماه است تا دیگر سیارک‌هایی که از نزدیکی زمین عبور می‌کنند."

دانشمندان تا به امروز پنج شبه‌قمر پیدا کرده‌اند، اما کامواولیوا تنها موردی است که می‌تواند در عمل موضوع مطالعه و پژوهش باشد. تیم تحقیق از رصدخانه لوول برای مطالعات خود استفاده کرده‌اند. دانشمندان تا به امروز پنج شبه‌قمر پیدا کرده‌اند، اما کامواولیوا تنها موردی است که می‌تواند در عمل موضوع مطالعه و پژوهش باشد. تیم تحقیق از رصدخانه لوول برای مطالعات خود استفاده کرده‌اند.

دانشمندان همچنین پی بردند که تنها خاک مشابهی که در دست بشر است نمونه‌ای است

که در ماموریت‌های آپولو در دهه ۱۹۷۰ از ماه به زمین آورده شد.

آقای سانچز در توضیحات خود گفت "و این توجه ما را جلب کرد، چرا که نخستین بار است که چنین کاری می‌کنیم. و این حقیقت که ما این ویژگی را در یک شبه‌قمر زمین مشاهده کرده‌ایم، در شیئی که در فاصله بسیار نزدیک از زمین دور خورشید می‌چرخد، ما را به شک می‌اندازد که نکند منشاء این شیء سطح ماه بوده باشد." البته نظریه‌های دیگری نیز وجود دارد. برای نمونه، یکی از این نظریه‌ها می‌گوید که کامواولیوا یکی از سیارک‌های تروجان است که لزوماً نه به ماه ربط دارند و نه به زمین. اما کارشناسانی که در این پژوهش جدید نقش داشته‌اند عقیده دارند که داده‌های جدید بیشتر "به نفع" نظریه خودشان است.

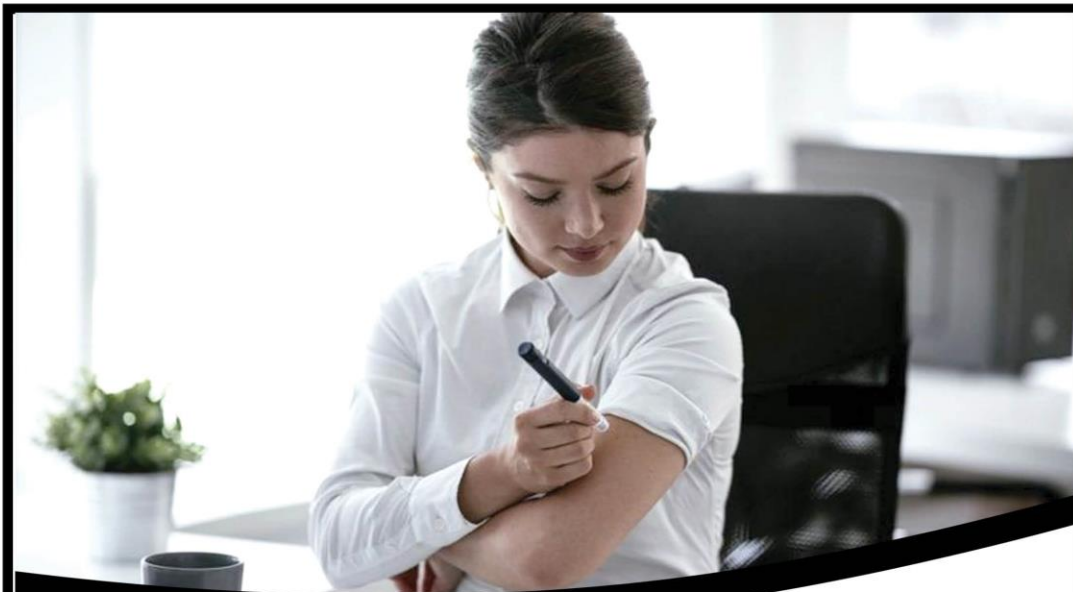
برخلاف ماه، کامواولیوا دور زمین نمی‌چرخد، ولی در مسیری موازی دور خورشید می‌گردد

آقای سانچز می‌گوید "ما ۱۰۰ درصد مطمئن نیستیم و نمی‌توانیم این احتمال را رد کنیم که این شیء صرفاً یکی از سیارک‌های نزدیک زمین است که گیر افتاده است. تنها راه کسب اطمینان نمونه‌برداری از این شیء است."

و این کار شاید خیلی هم سخت نباشد. اگر برنامه چین به خوبی پیش برود، یکن قصد دارد که در دهه جاری ماموریتی روباتیک را راهی کامواولیوا و یک دنباله‌دار کند تا از سطحشان نمونه بردارد.

آن وقت می‌توان با اطمینان گفت که کامواولیوا در گذشته‌های دور جزئی از ماه بوده است یا نه.

اسکاتلند برای اولین بار در جهان از آزمایش جدید تشخیص دیابت استفاده می کند

او همچنین می افزاید: "در برخی موارد، آزمایش سی پیپتید به افراد اجازه داد تا درمان های طولانی مدت انسولین را متوقف کنند که این می تواند زندگی را متحول کند."

انواع دیابت

دیابت انواع مختلفی دارد اما طبق دسته بندی سازمان بهداشت جهانی، دیابت به دو نوع کلی تقسیم می شود:

-دیابت نوع ۱ که وابسته به انسولین است و زمانی رخ می دهد که پانکراس یا لوزالمعده که وظیفه تولید انسولین در بدن را به عهده دارد، در پی حمله سیستم ایمنی بدن، از تولید انسولین باز می ایستد.

- دیابت نوع ۲ که به انسولین وابسته نیست و لوزالمعده این بیمارمان همچنان انسولین تولید می کند اما سلول های بدن نسبت به جذب آن مقاوم می شوند.

دانشمندان هنوز موفق به یافتن دلیل ابتلا به دیابت نوع ۱ نشده اند اما دیابت نوع ۲ عمدتاً به دلیل کمبود فعالیت، رژیم غذایی نامناسب و چاقی مفرط اتفاق می افتد که در عمل می توان با کمی برنامه ریزی و تغییر روش زندگی، از وقوع آن جلوگیری کرد.

اگر "سی پیپتید" در مقادیر قابل توجهی وجود داشته باشد، ممکن است نشان دهد که فرد اصلاً به دیابت نوع اول مبتلا نیست.

این همان چیزی است که در جریان یک تحقیق آزمایشی دو ساله به رهبری پروفسور مارک استراچان، مشاور دیابت و غدد درون ریز کشف شد.

پروفسور استراچان می گوید: "سی پیپتید به متخصصان دیابت کمک می کند تا تشخیص دقیق تری از علت بروز دیابت داشته باشند و این به معنای آن است که می توان مناسب ترین درمان را به بیمار ارائه کرد."

برخی از بیمارمان مبتلا به دیابت نوع اول می توانند پس از معرفی آزمایشی جدید از نیاز به مصرف انسولین رها شوند.

اسکاتلند، اولین کشور در جهان خواهد بود که قصد دارد از آزمایش ساده خون "سی پیپتید" (C-peptide) برای رسیدن به چنین هدفی استفاده کند. این آزمایش نشان می دهد که بدن فرد مبتلا به دیابت چقدر انسولین تولید می کند. تحقیق آزمایشی موسسه خدمات و درمان لودان در اسکاتلند، به افراد مبتلا به دیابت که سال ها انسولین تزریقی می کردند، اجازه داد تا استفاده از انسولین را کاهش داده و یا متوقف کنند.

قرار است از فردا انجام آزمایش خون "سی پیپتید" در کلینیک های اسکاتلند به اجرا درآید.

این آزمایش دقت تشخیص دیابت نوع اول را افزایش داده و می تواند به این مسئله که فرد به دیابت نوع اول و یا دوم مبتلا است، کمک کند.

'تغییر زندگی'

"سی پیپتید"، همزمان با انسولین در بدن تولید می شود. با آزمایش تعیین میزان سطح "سی پیپتید"، پزشکان می توانند مشخص کنند که بدن یک بیمار مبتلا به دیابت چقدر انسولین تولید می کند.

ستوده فروتن؛ بزرگترین دغدغه من دور ماندن دختران افغانستان از آموزش است

ستوده فروتن دختری که به تازه‌گی گرفته است. در میان ۲۵ زن تأثیر گذار از سوی روزنامه‌ی فایننشیل تایمز در سال ۲۰۲۱ انتخاب شده است در صحبت با تخصص بیان کرد که این روزها بزرگترین دغدغه‌ی من دور ماندن دختران افغانستان از آموزش است. وی در کنار زنان مشهور جهان نانسی پلوسی، رییس کانگرس امریکا، اوکونجو لویلا، رییس سازمان تجارت جهانی، و تعداد دیگر از زنان نخبه‌ی جهان قرار

دولت و جامعه‌ی جهانی بکوشند که تا تعلیم و تحصیل دختران ادامه یابد. وی همچنان در این صحبت‌اش گفت: هدف من این است که روزی بتوانم زمینه را برای استقلالیت زنان کشورم فراهم سازم، چون فکر می‌کنم در صورتی جامعه می‌تواند پیشرفت کند که زنان آن آموزش‌دیده و مستقل باشند.

ستوده فروتن در حال حاضر دانش‌آموز صنف دهم در یکی از مکاتب هرات است.

گرفته است. ستوده در یکی از سخنرانی‌های در حضور طالبان از آنان خواست که دروازه‌های مکاتب را بروی دختران باز کنند. وی گفته بود اگر دروازه مکاتب بروی دختران باز نشود، افغانستان به فغانستان تبدیل خواهد شد. این سخنرانی وی واکنش‌های زیادی را در شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشت. ستوده گفته است که بعد از تحولات اخیر در کشور روحیه‌شان خوب نیست،

دانش آموزان دختر در هرات:

ارتقای بدون فراگیری آموزش،

کمک به آینده درسه مانده کند

گزارش از ویس اکبری

ارتقا بر اساس این روند مشکلاتی دارد که سنجش ظرفیت ارتقا را مشکل می سازد. این مدیر مکتب هرات گفت: این مشکلات را با مسوولان معارف شریک ساختیم، اما هنوز پاسخی برای حل آن دریافت نکرده ایم. سروری ابراز کرد، از امارت اسلامی می خواهم که در مقابل آموزش دختران گام های عملی بیشتری بردارند. پس از سقوط حکومت قبلی؛ مکاتب در تمام کشور مسدود شد، اما چندی پس از آن مکاتب پسرانه و دختران فقط تا صنف ششم بازگشایی شد. این اقدام واکنش های ملی و بین المللی را برانگیخت و فعالان حقوق زنان در سطح جهانی خواهان بازگشایی مکاتب دخترانه از صنف ششم به بالا شدند. در پی این اعتراض ها دروس آموزشی دختران از صنف ششم به بالا در برخی ولایات، به شمول هرات بازگشایی شدند و حالا دوباره براساس طرزالعملی این دختران رخصت گردیدند. گفتنی است که مسوولان امارت اسلامی بارها بر آموزش دختران تاکید کردند و گفته اند که زنان با حجاب اسلامی تا مقطع دکترا می توانند تحصیل کنند.

نیست. وی گفت: اصلاً از این روند، راضی نیستم. چون برایم احساس بدی را می دهد حس کمبودی و دست کم گرفتن دختران نسبت به پسران دست می دهد. وی افزود، محیط های درسی افغانستان هرگز محیط بد و خلاف حرف اسلامی نیست که آنها به بهانه ما را از درس و تحصیل دور نگاهداشتند. امیدوارم سال دیگر همه زنان و دختران افغان به محیط های درسی دسترسی داشته باشند. برخی از مدیران مکاتب هرات در صحبت با روزنامه اخبار روز می گویند که طرزالعملی از سوی امارت اسلامی با آنها شریک شده است که دختران از صنف ششم به بالا با توجه به فیصدی نمرات شان به صنف بعدی ارتقا داده می شوند، اما این طرزالعمل مشکلاتی با خود دارد. حلیمه سروری، مدیر لیسه ملکه جلالی در هرات بیان می کند که بر بنیاد طرزالعملی که از سوی امارت اسلامی با ما شریک شده است، دختران از صنف های شش به بالا تا پانزدهم ماه قوس به مکتب می آیند و بعد از آن بدون امتحان با توجه به نمرات سال گذشته و چهارنیم ماهه سال روان به صنف بعدی ارتقا داده می شوند، اما این

شماری از دختران دانش آموز هرات ارتقای یک سال تعلیمی بدون فراگیری آموزش را قابل قبول نمی دانند و می گویند، امارت اسلامی باید بکوشد زمینه ای آموزش را برای دختران بیشتری در افغانستان فراهم سازد. براساس طرزالعملی که این روزها از سوی امارت اسلامی به مکاتب هرات رسیده است دختران از صنف ششم به بالا در هرات بدون امتحان یک سال درسی ارتقا می یابند. براساس صحبت مدیر یکی از مکاتب هرات این ارتقا بر اساس فیصدی نمرات دانش آموزان صورت می گیرد. روحینا که دانش آموز صنف هشتم است بیان می کند، ارتقای بدون آموزشی را نمی خواهد، بلکه امیدوار است که روند درسی دختران از صنف ششم به بالا به گونه ای معمول شروع شود. روحینا می گوید «در ابتدا مکاتب دخترانه از صنف ششم به بالا شروع نشد، حالا هم شروع شده دوباره ما را رخصت کردند. ناامید شدم و احساس می کنم دوباره به روند معمول تدریس باز نخواهیم گشت». صدق احمدی یکی دیگر از دخترانی است که از روند ارتقای بدون آموزش و امتحان راضی

شهری که مسلمانان آمریکا اداره می کنند

مشاغل کارگری به آنجا آمدند. این شهر یکی از مکان‌های اقامت پاپ ژان پل دوم لهستانی تبار در سفر سال ۱۹۸۷ به آمریکا بود. در سال ۱۹۷۰، حدود ۹۰٪ اهالی شهر لهستانی تبار بودند.

این دهه شروع زوال صنایع خودروسازی ایالات متحده بود و لهستانی‌آمریکایی‌های جوان‌تر و ثروتمندتر به مناطق بیرون شهر نقل مکان کردند. این تغییرات باعث شد که هم‌تراک یکی از فقیرترین شهرهای میشیگان شود اما زندگی مقرون‌به‌صرفه باعث جذب مهاجران به این شهر شد.

در طول ۳۰ سال، هم‌تراک دگرگون شد و مرکزی برای مهاجران عرب و آسیایی شد به‌ویژه مهاجرانی از یمن و بنگلادش. اکنون تعداد قابل توجهی از اهالی شهر، حدود ۴۲٪ خارج از آمریکا به دنیا آمده‌اند. بیش از نیمی از اهالی شهر مسلمان هستند.

ادامه مطلب در صفحه بعد

تابلوه‌های فروشگاه‌ها به عربی و بنگالی است و جنیبه، خنجر کوتاه زینتی یمنی و پارچه‌های برودری‌دوزی بنگلادشی را پشت وپشتین مغازه‌ها می‌توان دید. اهالی مسلمان شهر برای خریدن پونچیک، نوعی دونات مغزپُر لهستانی صف می‌بندند. زلاتان سادیکیویک، مهاجر بوسنیایی که کافه‌ای در مرکز شهر هم‌تراک دارد، می‌گوید: «اینجا خیلی عادی است که زنی با دامن کوتاه و تتو در کنار زنی با برقع در خیابان راه بروند. ما توانسته‌ایم چنین فضایی ایجاد کنیم.»

با فاصله کمی از دیترویت، که تا حدودی شهر را احاطه کرده است، هم‌تراک هم زمانی بخشی از مرکز خودروسازی آمریکا بود، حضور کارخانه جنرال‌موتورز در دیترویت باعث شده بود که به «موتورسیتی» مشهور شود. اولین کادیلاک‌ال‌دورادو در دهه ۱۹۸۰ در خط تولید شهر هم‌تراک ساخته شد. در قرن بیستم به «ورشوی کوچک» مشهور شد چون مهاجران لهستانی دست‌دهسته به جستجوی

قدم زدن در خیابان اصلی هم‌تراک در میشیگان، مانند سفری به دور دنیا است.

کالباس‌فروشی لهستانی و ناوایی اروپای شرقی کنار فروشگاه یمنی و لباس‌فروشی بنگالی و کمی آن طرف‌تر هم صدای ناقوس‌های کلیسا با صدای اذان مسجد درهم می‌آمیزد.

«جهانی در ۵ کیلومترمربع» این شعار این شهر است، در مساحتی حدود ۵ کیلومترمربع گویندگان بیش از ۳۰ زبان گوناگون جهان کنار هم زندگی می‌کنند. ماه گذشته این شهر ۲۸ هزار نفری واقع در مرکز آمریکا عنوان مهمی به دست آورد. هم‌تراک به عنوان شهری که شهردار و همه اعضای شورای شهر آن مسلمان هستند، شناخته شد و اولین شهر آمریکا است که مسلمانان آمریکایی آن را اداره می‌کنند. شهروندان مسلمانی که ابتدای ورود به این شهر چندفرهنگی با تبعیض روبه‌رو شده بودند حالا بیش از نیمی از جمعیت شهر را تشکیل می‌دهند. باوجود چالش‌های اقتصادی و رویارویی‌های شدید فرهنگی اهالی هم‌تراک با ادیان مختلف و زمینه‌های فرهنگی گوناگون با آرامش و هماهنگی در کنار هم زندگی می‌کنند به طوری که این شهر نمونه‌ای قابل‌بررسی برای گوناگونی‌های آینده آمریکا شده است.

هم‌تراک استثناست یا می‌تواند قاعده شود؟

تاریخچه این شهر از روزگاران قدیم و آمدن مهاجران آلمانی تا امروز که اولین شهر آمریکا با اکثریت اهالی مسلمان است در خیابان‌های این شهر نمود دارد.

از اهالی شهر در برابر مراکز رأی‌گیری جمع شده بودند و درحالی که نشان روز انتخابات و برجسب "من رأی دادم" را بر سر دست گرفته بودند به یکدیگر شادباش می‌گفتند. خانم ژاکوفسکی می‌گوید: "مهاجران از شرکت در دموکراسی به هیجان آمده‌اند. این روال آمریکایی توانسته است آدم‌ها را اینطور با هم متحد کند". همانند همه نقاط دیگر کشور در این شهر هم بحث و مناظرات فرهنگی پرشوری جریان دارد. در ماه ژوئن وقتی شورای شهر تأیید کرد پرچم اقلیت‌های جنسی در برابر شورای شهر به پرواز درآید، بعضی از اهالی شهر به خشم آمدند. بسیاری از این پرچم‌ها که در برابر مراکز کسب‌کار خصوصی و خانه‌ها نصب شده بودند را پاره کردند از جمله یکی از آنها را که در مرکز شهر بر سر در فروشگاه لباس‌های قدیمی متعلق به خانم ماژوفسکی نصب شده بود. او می‌گوید: "این پیام نگران‌کننده‌ای برای مردم بود".

ماری‌جوانا هم باعث جاروجنجال در شهر شد. باز شدن سه فروشگاه ماری‌جوانا در هم‌تراک باعث نگرانی جوامع مسلمان و کاتولیک لهستانی شد. بعضی از اهالی شهر هم نگران فقدان مشارکت سیاسی زنان در جوامع محافظه‌کار مسلمان هستند. شب انتخابات، آقای غالب، شهردار منتخب، در مهمانی پس از انتخابات با حضور شادمانه گروهی از آمریکایی‌های یمنی‌تبار با باقلا و کباب پذیرایی شد. بیش از ۱۰۰ طرفدار او در این مهمانی شرکت داشتند که همه مرد بودند. آقای غالب می‌گوید: "زنان هم در این کارزار شرکت داشتند اما تفکیک زنان و مردان رسم ماست حتی اگر نسل جدید که بیشتر "آمریکایی" شده است زن را نپذیرد". هم‌تراک با چالش‌های شهرهای کمربند رنگار هم روبه‌روست از زیرساخت‌های فرسوده گرفته تا فرصت‌های اقتصادی محدود. باران‌های شدید تابستانی شبکه‌های فاضلاب شهری را پر می‌کند و سیل خانه‌ها را فرامی‌گیرد. در نمونه‌های آب آشامیدنی شهری میزان بالای سرب وجود دارد که توجه رسانه‌های ملی را به خود جلب کرده است. نیمی از مردم شهر زیر خط فقر زندگی می‌کنند. اینها فقط نمونه‌هایی از مسائلی است که اداره‌کنندگان جدید این شهر باید با آن دست‌وپنجه نرم کنند.

آقای چفری، مستندساز می‌گوید: "در شهری که اکثریت آن مسلمان هستند دموکراسی چطور است؟ مثل هر جای دیگری آشفته و درهم‌پیچیده، وقتی نو دل‌آزار شود، باید کاری کرد".

مشخ: بی‌بی‌سی

ادامه مطلب . . .
ترکیب شهردار و شورای شهر هم‌تراک نشان‌دهنده تغییرات جمعیت‌شناسی این شهر است. شورای شهر از دو بنگالی-آمریکایی، سه یمنی-آمریکایی و یک لهستانی-آمریکایی که به دین اسلام گرویده است، تشکیل شده است.

عمر غالب، با ۶۸٪ آرا اولین شهردار یمنی-آمریکایی در ایالات متحده آمریکا است. عمر غالب، ۴۱ ساله می‌گوید: "من احساس غرور و افتخار می‌کنم و خوب می‌دانم که این مقام مسئولیت بزرگی است". او که در روستایی در یمن به دنیا آمده است زمانی که ۱۷ سال داشت به آمریکا مهاجرت کرد و ابتدا در کارخانه تولید قطعات پلاستیکی خودرو در نزدیکی هم‌تراک کار می‌کرد. چندی بعد انگلیسی یاد گرفت و در رشته پزشکی تحصیل کرد و حالا به عنوان متخصص در بخش بهداشت و درمان مشغول به کار است. اماندا ژاکوفسکی، یکی از اعضای منتخب شورای شهر می‌گوید: "این شهر بیش از آنکه "اش‌درهم‌جوش" باشد شبیه "کیک هفت‌طبقه" است که گروه‌های مختلف هر کدام با فرهنگ و آداب خاص خود در کنار هم زندگی می‌کنند، اهالی شهر به آداب و رسوم فرهنگی خود افتخار می‌کنند، چرا که اگر همه همسان و همانند باشیم ویژگی‌های منحصر به فرد و یگانه خود را از دست می‌دهیم".

خانم ژاکوفسکی ۲۹ ساله می‌گوید: "وقتی این قدر نزدیک هم زندگی کنید ناچارید با تفاوت‌ها کنار بیایید". کارن ماژوفسکی، شهردار پیشین که ۱۵ سال در این مقام بوده است، می‌گوید: "اما هم‌تراک دیزنی‌لند نیست، شهر کوچکی است و ما هم درگیری‌هایی در این شهر داریم". اختلاف از سال ۲۰۰۴ بر سر رأی‌گیری برای بخش عمومی آذان شروع شد. برخی از اهالی شهر معتقد بودند که بستن بارها و رستوران‌های نزدیک مساجد به اقتصاد محلی آسیب می‌زند.

شش سال پیش وقتی این شهر اولین شهر آمریکا شد که اکثریت اعضای شورای شهر آن مسلمان بودند، خبرنگاران و رسانه‌ها از سراسر دنیا به سوی هم‌تراک سرازیر شدند. برخی گزارش‌ها در آن زمان از شهر تصویری "متشنج" به خاطر حضور مسلمانان ارائه دادند. مجری تلویزیون ملی از خانم ماژوفسکی پرسید که آیا از شهردار این شهر شدن نمی‌ترسد.

بعضی حتی این گمانه‌زنی را مطرح کردند که وقتی مسلمانان کنترل شهر را در دست بگیرند قانون شریعت اسلامی را تحمیل خواهند کرد.

خانم ماژوفسکی می‌گوید: "در هم‌تراک مردم از چنین اظهارنظرهایی به خشم می‌آیند و چشم‌غره می‌رفتند". او می‌گوید "خشنود" است که اهالی شهر هم‌تراک مردمانی پذیرنده هستند و "طبیعی" است که اهالی جدید شهر به کسانی که زبان و تجربه‌های فرهنگی آنها را دریابند، رأی دهند. اداره آمار ایالات متحده اطلاعاتی درباره دین گردآوری نمی‌کند اما اندیشکده مرکز تحقیقات پیو برآورد می‌کند که حدود ۳.۸۵ میلیون مسلمان در سال ۲۰۲۰ در آمریکا زندگی می‌کنند که ٪ ۱.۱ از کل جمعیت را تشکیل می‌دهند. تا سال ۲۰۴۰،

عصر ارتباطات؛ صدای فروخته در گلو با جامعه چه خواهد کرد؟

نویسنده فریبا اکبری روزنامه نگار

بحران‌ها همواره با خود انگاره‌های را به یک می‌کشد که حالت پایدار جامعه انسانی را مختل کرده و انسان‌ها را در این برهه‌ی زمان بیشتر نیازمند می‌نمایاند. بشر در این زمان بیشتر از هر مهمی دیگری وابسته‌ی ارتباط با یکدیگر هستند. این ارتباطات است که زنجیره‌ی نیازمندی را تا حد لازم برطرف سازد و قادر است که دردها انتقال و گفتمان‌ها را شکل‌دهی کند، اما اگر در مواقع بحران زنجیره‌ی ارتباطات بگسلد و صدای انسان‌ها در گلویشان خفه شود، نه تنها اینکه نیازمندی‌های اولیه مردم برطرف نخواهد شد که بلکه جامعه دچار دشواری‌های بسیاری از فلج شدن چرخه‌ی اقتصاد گرفته تا کمای روانی را در بر می‌گیرد.

ارتباطات خصیصه‌ای است که آنچه انسان امروز دارد، مدیون‌اش است. نبود آن ممکن نیست و کاهش آن هم در کنار اینکه جامعه را دچار افت اقتصادی و توسعه می‌کند نوع فرومایگی در قرن بیستویک به حساب می‌آید. اطلاعات و ارتباطات است که به نحوه‌ی زیست بشر معنا می‌دهد. اگرچه ارتباطات بین همه گونه‌های حیوانات وجود دارد، اما ویژه‌گی تشکل گفتمان و انتقال تجربه و اندیشیدن انسان را از دیگر گونه‌های زنده متمایز ساخته است. در صورتی که این چرخه متوقف شود در حقیقت جامعه دوران خفقان و افول انتقال دانش و تجربه را طی می‌کند.

نوح اهراری در کتاب بیست یک درس برای قرن بیست و یک، بحث جالبی را به نام "توهم دانایی" مطرح می‌کند. وی می‌گوید، ما به کرات نسبت به انسان‌های اولیه و خوراک‌جو کمتر می‌دانیم به دلیل اینکه آنان بسیاری از مواد و وسایل مورد استفاده خود را خودشان تهیه می‌کردند و کمتر متکی به دیگران بودند، اما حالا مردم بدون اینکه بدانند، مراحل پروسس فلان پوشاک و خوراک چگونه‌اند از آن استفاده می‌کنند. او می‌گوید تفکر گروهی انسان را به ارباب جهان بدل کرده است و توهم دانایی او را قادر می‌کند تا بدون روبرو شدن با وظیفه غیر ممکن و دانستن همه چیز، زندگی خود را به پیش ببرد. اعتماد به دانش دیگران برای انسان خردمند بسیار کارا بوده است. بنابراین فعالیت گروهی و انتقال دانش فقط از مجرای ارتباطی قابل بحث است که بالاخره

منجر به انقلاب در پیشرفت‌های بشری نیز شده است. حالا این مجرای می‌تواند سنتی، مانند: گردهمایی حضوری، مراسم مذهبی و یا هم به گونه‌ی نوین آن مانند بحث و حضور در رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی باشد. پر واضح است که نمی‌توان بحث ارتباطات و رسانه را تافته‌ی جدابافته از توسعه دانست. حکومت‌های قرن بیستویکی چه بخواهند و چه نخواهند این ارتباطات حالا به گونه سنتی و یا نوین آن ادامه پیدا خواهد، چون سرشت انسان از این گزینه نمی‌تواند فارغ باشد. تاریخ شاهد بوده است که مردم و جهان با حکومت‌های که دایره ارتباطات را تنگ کرده و زبان را به زنجیر کشیده چگونه رفتار کرده است. این‌گونه حکومت‌ها از یک سو نظام و کشوری که بر آن حکمرانی می‌کنند را به انزوا می‌کشاند و از سوی دیگر باعث از دست دادن پشتیبانی مردم و وضع نابسامان جامعه خواهد شد. این رفتار، نه تنها اینکه امنیت جانی و مالی مردم را تامین نمی‌کند، بلکه بلند رفتن توحش و بلواگری را نیز در جامعه گسترش خواهد داد. اگر به سرنوشت دیکتاتوران بنگریم، متوجه می‌شویم که دنیا با آنانی که صداها را خاموش و خود را پاسبان حقیقت می‌دانستند چگونه رفتار کرده است. این دیکتاتوران از هیتلر، کیم جونگ ایل و صدام حسین گرفته تا قذافی و چائوشسکو را می‌توان حکومت‌های دیکتاتوری قلمداد کرد که تاریخ با ایشان برخورد خوبی نداشته است. یا خودشان خود را نابود کرده‌اند یا مردم. در لیبی معمر قذافی توانست ۴۲ سال در مقام حکمرانی آن کشور بود، اما طغیان خشم مردم او را به سرنوشت بدی دچار کرد. فقط کافی است یک بار مرگ معمر قذافی را در انترنت جستجو کنید یا صحنه‌های خوبی برنخواهی خورد. در زمان وی آزادی بیان جز ممنوعات بود و بسیاری از کنش‌گران مدنی و رسانه‌ای یا خاموش بودند یا در زندان و در تبعید به سر می‌بردند. آن حکومت‌های خودکام‌های که هم که هنوز از صحنه قدرت برون نرفته‌اند هم، چندان حال خوبی ندارند. یا مردمش سخت با بحران‌های اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کنند، و زیر فشار شدید تحریم‌های جهانی قرار دارند و یا گراف پشتوانه‌ی مردمی از آنان رو به پایان است. دیر یا زود افکار عمومی علیه این نظام‌ها طغیان خواهد کرد و هیچ کسی هم

نمی‌تواند جلودار فروپاشی آنان باشد. در مورد نظام امارت اسلامی نیز باید گفت که برخوردشان با اعتراضات پسین در کشور و وضع محدودیت برای رسانه‌ها در دایره ارتباطات، توصیف خوبی ندارد. این حرکت امارت طالبان به معنی خاموش باشید، است. اگرچه پس از آن برخورد طالبان در کنار اینکه گفتند که رفتار سربازان ما در مقابل زنان معترض و خبرنگاران از سر تا آگاهی بوده است، اما اعلامیه‌ای نیز صادر کردند که هر گونه تظاهرات باید در هماهنگی با حکومت صورت گیرد. از سوی هم، به تازه‌گی وزارت‌های امر به معروف و نهی از منکر امارت اسلامی طالبان، دستورالعمل هشت ماده‌ای را نشر کرده و از رسانه‌های تصویری خواسته که آنرا رعایت کنند. در این دستورالعمل آمده که رسانه‌ها نباید سریالی که در آن، زنان نقش بازی کرده‌اند نشر کنند. زنان خبرنگار باید با حجاب اسلامی باشد و چند موضوع دیگر که نشان‌دهنده‌ی عدم پذیرش رسانه‌ها به گونه‌ی گذشته آن از سوی امارت است.

نی یا حمایت‌کننده‌ی رسانه‌های آزاد افغانستان گفته از زمانی حکومت به سيطرة امارت آمده تاکنون ۲۷۵ رسانه در کشور مسدود شده است. مسلم است که اگر وضعیت چنین دوام کند، رسانه‌های بیشتری از نشر و پخش باز می‌مانند و دوره‌ی سکوت و انزوا جای حرف، حضور، بحث و شکل‌گیری گفتمان‌ها را خواهد گرفت. بسیاری بر این باور اند که درست است که حالا اجتماعات حضوری کمتر در افغانستان شکل می‌یابد، اما به جای آن می‌توان ارتباطات مجازی روی آورد. باید افزود که حتی همین فضای مجازی نیز از تیررس محدود کردن حکومت‌ها خالی نیست و از طرفی هم، مزایای ارتباطات حضوری را کمتر می‌تواند در ارتباطات مجازی یافت. بنابراین باید به اجتماعات خواه از نوع حمایت از نظام باشد یا انتقاد از آن اجازه محک داد.

در آخر اینکه، امارت اسلامی باید در عمل خود آنگونه که خودش شان نیز بیان کردند تجدید نظر کنند. به رسانه‌ها و صداهای که بوی کثرت‌گرایی می‌دهند اجازه ظهور بدهند. چون این‌گونه می‌توانند در تقابل باجهان و در تعارض با پشتیبانی مردم قرار بگیرند و افغانستان نیز به دوره تاریک و انزوا‌ی سیاسی فرو نرود. در غیر این صورت، این صداهای فروخته‌ی اگر به یکبارگی برون‌اندازی شود، عاقبت خوبی، برای آن، بیش پیش، نصیب شود.

لائحه مطلب . . .

- اگر پیموده است چرا وبه چه دلیل علت‌های داخلی و خارجی را جستجو فرمایید تا عوامل عقب ماندگی واضح و روشن گردد و خط‌المسیر انکشاف مثبت در آینده هم روشن‌تر شود تا مرتکب اشتباهات گذشته نگردیم و عین راه را تعقیب نماییم از این نظریه عقب ماندگی خود نیفزاییم.
- * از طریق راه اصلی بادغیس فاصله شهر هرات الی خواجه چهارشنبه ۷۷ کیلومتر.
  - * از طریق راه اصلی بادغیس فاصله شهر هرات الی مسجد چوبی ۹۶ کیلومتر.
  - * از طریق راه اصلی بادغیس فاصله شهر هرات الی دو راهی معدن ذغال سنگ ۱۰۲ کیلومتر.
  - * از طریق راه اصلی بادغیس فاصله شهر هرات الی سرکوتل سبزک ۱۰۷ کیلومتر.
  - * از طریق راه اصلی ادرسکن از هرات الی میدان هوایی هرات ۱۶ کیلومتر
  - * از طریق راه ادرسکن از هرات الی هتل میرداوود ۳۱ کیلومتر.
  - * از طریق راه ادرسکن از هرات الی رباط ادرسکن ۸۶ کیلومتر.
  - * از راه ادرسکن از هرات الی خواجه عربیان ۱۰۲ کیلومتر.
  - * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی زیارت مولوی صاحب ۴ کیلومتر.
  - * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی خوش رباط (غوش رباط) ۳۹ کیلومتر.
- * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی مرکز ولسوالی کشک ۵۹ کیلومتر.
- * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی دو راهی گلران ۶۶ کیلومتر.
- * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی دو راهی تورغندی و قلعه نو ۹۵ کیلومتر.
- * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی رباط تورغندی سرحد ترکمنستان ۱۲۱ کیلومتر.
- * از طریق شاهراه تورغندی از هرات الی مرکز قلعه نو از راه کشک ۲۲۴ کیلومتر.
- * از طریق جاده‌های هزاره‌جات از شهر هرات الی دو راهی چشمه اوبه ۱۰۰ کیلومتر.
- * از طریق جاده‌های هزاره‌جات از شهر هرات الی بازار و مرکز ولسوالی اوبه ۱۰۲ کیلومتر.
- * از طریق جاده‌های هزاره‌جات از شهر هرات الی چشت شریف ۱۶۶ کیلومتر.
- * از طریق جاده‌های هزاره‌جات از شهر هرات الی پل شیرخاج ۱۸۶ کیلومتر.
- راه‌های مواصلاتی هرات:**
- * فاصله هرات از فراه ۳۷۰ کیلومتر.
  - * فاصله هرات از قندهار ۵۶۰ کیلومتر.
  - * فاصله هرات از کابل ۱۰۴۲ کیلومتر.
  - * فاصله هرات از طریق هزاره‌جات به کابل ۸۷۰ کیلومتر.
  - * فاصله هرات از قلعه نو ۱۶۷ کیلومتر.
  - * فاصله هرات از میمنه ۴۵۳ کیلومتر.
- * فاصله هرات از شیرغان از طریق اندخوی ۷۵۶ کیلومتر.
- * فاصله هرات از مزارشریف ۸۸۱ کیلومتر.
- * فاصله هرات از پل خمزی ۱۰۸۱ کیلومتر.
- * فاصله هرات از کابل از طریق کوتل شبر ۱۴۰۵ کیلومتر.
- * فاصله هرات از شاهراه سالنگ ۱۳۱۲ کیلومتر. (۳/ص ۳۸)
- فواصل ولسوالی‌های ولایت هرات**
- * از مرکز هرات الی ولسوالی انجیل ۶ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی گذره ۱۳ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی زنده جان ۴۳ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی غوریان ۶۹ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی کشک ۷۶ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی ادرسکن ۸۴ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی کرخ ۳۴ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی اوبه ۹۶ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی گلران ۱۱۵ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی کهسان ۸۴ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی پشتون زرغون ۵۱ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی چشت شریف ۱۶۶ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی تورغندی ۱۱۹ کیلومتر.
  - * از مرکز هرات الی اسلام قلعه ۱۲۳ کیلومتر.
- سروری اراضی هرات**
- مدیریت عمومی سروری و کادستر هرات، بادغیس وغور (ریاست جیودوزی و گارتوگرافی صادرات عضمی) اخذ ارقام به تاریخ ۱۳۷۱/۱۰/۱۶ .

نام ولسوالی	جمع مالیه دهی (تعدد قریه)	تعداد قطعات	مجموع مساحت			تعداد مالکین و شرکا						
			کادستری	عاجل (تورپ)	مالکین	باغات	شرکا	اعلی	اوسط	ادنی	الهی	
انجیل	۱۲۸	۴۰۲۵۷	۷۱۶۹۲	۳۳۷۳۲		۴۸۸۳		۳۴۹۹۳	۱۹۷۷۸	۳۳۳۰۶	۱۱۶	۱۳۳۴۱
گذره	۱۲۰	۲۳۹۰۰		۳۱۲۷۸۵		۳۴۰		۱۸۵۲۴	۱۰۴۳۵	۱۸۱۸۱	۲۰۲۵	۵۳۹۲۵
ادرسکن	۸۳	۱۸۳۳۲		۵۱۹۸۳		۳۵۲		۲۱۹	۱۴۵۲۲	۱۷۲۶۸	۱۳۰۷	۳۳۹۹۳
شیندند	۱۱۶	۷۵۶۲		۷۵۷۳۲۰۷	۵۷	۵۷۸۶۴	۲۱		۳۳۵۶۰۱۵	۳۹۸۱۳		۳۳۵۶۰۴
کرخ	۱۱۹	۲۶۰۷		۱۵۲۵۵۶۴		۱۴۰۰		۴۷۸۷	۱۳۸۷۱۶	۱۳۸۷۱۶	۳۳۹۰	۳۷۰۶۹۴
اوبه	۸۳	۱۸۲۸۵		۲۴۴۱۰۱		۵۶۶۵		۲۷۶۶	۶۶۴۱۱	۶۶۴۱۱	۳۹۲۲۲	۱۶۹۳۳۴
چشت	۳۹	۷۴۱۲		۵۶۶۳		۱۶۹۵		۱۰۲۶	۱۱۲۰۸	۱۱۲۰۸	۲۱۳۹۶	۳۹۸۱۲
کهسان	۴۹	۳۵۰۲		۱۶۶۲۸۱		۴۲۸		۳۶۵۴	۱۶۹۹۲	۱۶۹۹۲	۴۴۷۸	۷۸۵۴۳

لائحه مطلب در صفحه بعدی . . .

تایمه مطلوب ...

زنده جان	غوریان	پشتون زرغون	گلران	رابط سنگی
۸۸	۸۳	۱۵۱	۲۷۰	۱۸۸
۱۱۹۴۶	۱۱۴۹۹	۲۵۷۰۰	۱۳۳۰	۲۵۹۳
				۱۴۱۶۱
۹۰۲۸۵۵	۳۱۷۵۷	۲۹۳۴۱	۴۳۴۳۵	۱۰۸۷۰۰۲
	۲۸۴۶	۶۰۵۵	۸۸	۳۳۴
	۹۹۳	۲۳۸۵	۲۳	۱۹۴
۱۱۹۵	۳۴۲۸	۴۱۱۹	۵۹۲	۱۳۲
	۱۶۱۲۲	۳۰۰۴۳	۳۳۱۴	۱۱۲۶۹
۳۰۹۶۹	۴۴۲۲۹	۷۶۸۷۴	۶۹۶۵	۱۴۳۵۶۰
۳۰۹۶۹	۴۴۲۲۹	۷۶۸۷۴	۶۹۶۵	۵۳۱۸
۹۴۰	۶۹۰۱	۱۶۰۶	۵۴۸	
۲۵۵۷			۸۴۴۳۹	۶۰۹۰۰۷
۹۷۱۹۱	۱۱۷۰۹۸	۱۶۱۳۳۵	۹۰۵۹۰۰	۷۳۱۱۲۵

(۳ / ص ۲۹)

نوت: اراضی از ولسوالی کشک رابط سنگی، از ولسوالی گذره، انجیل، ادرسکن و شیندند در حدود ۴۰٪ سروی صورت گرفته است. از ولسوالی فارسی گلران، کهسان، غوریان، زنده جان، پشتون زرغون، ۹۰٪ سروی گردیده است. و کشک کهنه سروی صورت نگرفته و داخل شهر ۲۰ اوبه و چشت شریف تقریباً ۹۰٪ سروی گردیده است.

نام ولسوالی	اراضی زراعتی دولتی										اراضی غیر زراعتی														
	بنغات	اعلی	اوسط	ادنا	ادنائی ادنا	للمی	مجموع	غلنچر	چنگل	خدمات	کسبه کاری و صنعتی	ولامزروع دشتی	مسکونی	مجموع	تاریخ سروی	انجیل	گذره	ادرسکن	شیندند	کرخ	اوبه	چشت شریف	کهسان	زنده جان	
	۹۰	۱۳۱۶	۷۸۱	۱۳۲۸	۵۹۳	۴۰۰۸	۲۸۳۷	۳۱۰	۷۵۴	۹۹	۵۰۹۳	۳۱۵۷	۱۲۲۵۰	درج ۱۳۵۷-۱۳۵۰											
	۴۳	۱۹۲۸	۱۹۸	۱۵۷	۱۵۱۰	۱۵۰۰	۳۳۵۲۹۷	۴	۶۹۲	۱۴	۷۵۲۸	۱۴۱۱	۲۵۴۶۴	۱۳۵۴-۱۳۵۱											
	۴۹	۱۹۲۸	۸۷۵	۵۲۵۹	۶۵۳	۶۸۲۸	۵۷۱	۸۰۸	۳۳۶	۳	۸۹۲۰	۳۳۲	۱۰۹۷۰	۱۳۵۶-۱۳۵۵											
	۷۴۳	۶۷۸۳۴	۶۷۸۳۴	۴۰۴۶۸۹	۲۶۳۳۵۸	۱۳۵۱۷۹۱	۹۱۰۵۰۱۷	۳۸۰۴۰	۵۶۸۱۰۲۷	۶۰۴۵	۱۳۲۶۸۷	۸۰۶۶۵	۲۷۹۰۰۰۰۰۸۱	۱۳۵۷											
	۱۶۹	۱۰۳۹	۵۲۸۴	۲۵۵۱	۶۹۶	۱۹۳۹۸	۲۸۲۸۵	۳۰	۶۵۱	۳۷	۱۴۷۰۹۵	۱۳۹۵	۳۳۱۰۳	۱۳۵۰											
	۱۲۸	۷۳۶	۸۲۲۳	۲۷۰۶	۵۹۴۰	۱۷۷۸۲	۳۳۴۹۲	۵۵۲	۶۹۲	۱۵	۲۱۱۰۹	۱۶۲۵	۶۳۶۸۶	۱۳۵۵											
	۱۴۷	۴۶۰	۳۱۹۱	۳۱۸	۴۹۲	۱۱۵۰۸	۴۵۶	۲۷۱	۴۴۹	۷	۱۶۲۷	۳۵۸	۳۳۶۸۱	۱۳۵۴											
	۲	۱۱	۳۱۶	۳۶۰		۶۸۹	۱۲۸۵۱۷	۱۴۱۹۵	۳۹۶	۵	۷۸۳۴۷	۱۰۸۹	۱۲۸۳۴۹	۱۳۵۱											
	۷	۱۶۶	۱۰۸۷	۱۱۱۶	۶۱	۲۴۲۷	۴۳۵۶۴	۱۱۵	۵۰۹	۱۷	۳۷۶۰۶	۸۲۷	۸۰۰۳۳۲۷	۱۳۵۴-۱۳۵۲											

(۳ / ص ۲۹)

کارگاه آموزشی: تقویت مهارت تصمیم گیری در زندگی یومیه

نمایشگاه خطاطی تحت نام "جلوه های رحمت" در مبرات

کارزار واکسین «پولیو» در هرات

